

مقررات و قوانین بیمه شخص

ثالث مصوب 1395

به همراه تمام آیین نامه های پیوست تا

سال 1400

قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

بخش نخست - کلیات

ماده ۱ - اصطلاحات به کار برده شده در این قانون، دارای معانی به شرح زیر است:

الف - خسارت بدنی: هر نوع دیه یا ارش ناشی از هر نوع صدمه به بدن مانند شکستگی، نقص و ازکارافتادگی عضو اعم از جزئی یا کلی - موقت یا دائم، دیه فوت و هزینه معالجه با رعایت ماده (۳۵) (این قانون به سبب حوادث مشمول بیمه موضوع این قانون

ب - خسارت مالی: زیانهایی که به سبب حوادث مشمول بیمه موضوع این قانون به اموال شخص ثالث وارد شود.

پ - حوادث: هرگونه سانحه ناشی از وسایل نقلیه موضوع بند (ث) این ماده و محمولات آنها از قبیل تصادم، تصادف، سقوط، واژگونی، آتش سوزی و یا انفجار یا هر نوع سانحه ناشی از وسایل نقلیه بر اثر حوادث غیرمترقبه

ت - شخص ثالث: هر شخصی است که به سبب حوادث موضوع این قانون دچار خسارت بدنی و یا مالی شود به استثنای راننده مسبب حادثه

ث - وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آنها

ج - صندوق: صندوق تأمین خسارت های بدنی

چ - بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ح - راهنمایی و رانندگی: پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۲ - کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون اعم از اینکه اشخاص حقیقی یا حقوقی باشند مکلفند وسایل نقلیه خود را در قبال خسارت بدنی و مالی که در اثر حوادث وسایل نقلیه مذکور به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به مقدار مندرج در ماده (۸) (این قانون نزد شرکت بیمه ای که مجوز فعالیت در این رشته را از بیمه مرکزی داشته باشد، بیمه کنند.

تبصره ۱ - دارنده از نظر این قانون اعم از مالک و یا متصرف وسیله نقلیه است و هر کدام که بیمه نامه موضوع این ماده را تحصیل کند تکلیف از دیگری ساقط می شود.

تبصره ۲ - مسؤولیت دارنده وسیله نقلیه در تحصیل بیمه نامه موضوع این قانون مانع از مسؤولیت شخصی که حادثه منسوب به فعل یا ترک فعل او است نمی باشد. در هر حال خسارت واردشده از محل بیمه نامه وسیله نقلیه مسبب حادثه پرداخت می گردد.

ماده ۳ - دارنده وسیله نقلیه مکلف است برای پوشش خسارت های بدنی واردشده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام، بیمه حوادث اخذ کند؛ مبنای محاسبه میزان خسارت قابل پرداخت به راننده مسبب حادثه، معادل دیه فوت یا دیه و یا ارش جرح در فرض ورود خسارت بدنی به مرد مسلمان در ماه غیرحرام و هزینه معالجه آن می باشد. سازمان پزشکی قانونی مکلف است با درخواست راننده مسبب حادثه یا شرکت بیمه مربوط، نوع و درصد صدمه بدنی واردشده را تعیین و اعلام کند. آیین نامه اجرائی و حق بیمه مربوط به این بیمه نامه به پیشنهاد بیمه مرکزی پس از تصویب شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه ماده 3 قانون شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۴/۲۸ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۳) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۳) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (بیمه حوادث راننده مسبب حادثه)

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات مندرج در این آیین نامه، تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - است:

الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -

ب - بیمه گذار: دارنده وسیله نقلیه (اعم از مالک یا متصرف) هر کدام که بیمه نامه موضوع این آیین نامه را تحصیل کند؛ بیمه گذار محسوب و تکلیف از دیگری ساقط می شود.

پ - بیمه گر: شرکت بیمه ای که مجوز فعالیت در رشته بیمه حوادث را از بیمه مرکزی دریافت کرده باشد و مشخصات آن در بیمه نامه درج گردیده و در ازای دریافت حق بیمه، جبران خسارت بدنی ناشی از حوادث تحت پوشش را طبق قانون و این آیین نامه به عهده می گیرد.

ت - راننده مسبب حادثه: فردی که بر اثر وقوع هر یک از حوادث موضوع این آیین نامه دچار خسارت بدنی شده و شخص ثالث محسوب نشود.

ماده ۲ - دارنده وسیله نقلیه مکلف است همزمان با خرید بیمه نامه شخص ثالث برای پوشش خسارت های بدنی که در اثر حوادث موضوع این آیین نامه به راننده مسبب حادثه وارد می شود، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیر حرام بیمه حوادث راننده اخذ کند.

تبصره - زمان شروع و پایان مدت بیمه مذکور باید با زمان شروع و پایان مدت بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث یکسان باشد.

ماده ۳ - بیمه گر موظف است در ازای دریافت حق بیمه مربوط، همزمان با صدور بیمه نامه شخص ثالث، بیمه نامه حوادث راننده را با رعایت این آیین نامه صادر نماید.

ماده ۴ - میزان تعهد بیمه گر در هر حادثه برای جبران خسارت فوت، معادل مبلغ مندرج در بیمه نامه و برای جبران خسارت جرح و یا صدمه بدنی، برابر با حاصل ضرب درصد دیه یا ارزش

تهران - بلوار آیت اله کاشانی - بین ابادر و مهران - پلاک ۶۲ - واحد ۲

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

تعیین شده در مبلغ مندرج در بیمه نامه است. هزینه معالجه بیمه شده نیز بر اساس تعرفه های مصوب هیئت وزیران و با رعایت ماده (۳۵) قانون تحت پوشش بیمه می باشد. در هر حال مجموع خسارت بدنی قابل پرداخت به راننده مسبب حادثه در هر حادثه از مبلغ بیمه مندرج در بیمه نامه بیشتر نخواهد بود.

تبصره - بیمه گر مکلف است در ایفای تعهدات موضوع این بیمه نامه، خسارت وارده به راننده مسبب حادثه را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف مبلغ مندرج در بیمه نامه پرداخت نماید.

ماده ۵ - چنانچه راننده مسبب حادثه از محل بیمه نامه شخص ثالث یا صندوق تأمین خسارت های بدنی غرامت دریافت نماید، تعهد بیمه گر به میزان درصد تقصیر تعیین شده خواهد بود.

ماده ۶ - کسر بخشی از خسارت یا عدم پرداخت خسارت وارده به راننده مسبب حادثه به استناد تقصیر، قصور یا اشتباه بیمه گر یا نماینده وی در تنظیم و صدور بیمه نامه مجاز نمی باشد.

ماده ۷ - خسارت های خارج از تعهد بیمه گر، موارد مندرج در مواد (۱۵) و (۱۷) قانون می باشد.

ماده ۸ - هرگاه در مدت بیمه، در کاربری وسیله نقلیه تغییری به وجود آید که موجب تشدید خطر گردد، بیمه گذار موظف است حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ تغییر کاربری، بیمه گر را آگاه سازد. در این صورت بیمه گر می تواند با صدور الحاقیه تغییر کاربری، حق بیمه مربوط را حسب مورد افزایش دهد و بیمه گذار موظف است حق بیمه اضافی را پرداخت کند. چنانچه بیمه گذار مراتب را به بیمه گر اعلام نکند و موضوع بعد از وقوع حادثه معلوم شود، خسارت وارده به نسبت حق بیمه پرداختی به حق بیمه واقعی محاسبه و پرداخت می گردد.

ماده ۹ - در صورت وقوع حادثه، بیمه گذار موظف است ظرف شصت روز مراتب را به بیمه گر اعلام نماید. در صورت اطلاع بیمه گر از وقوع حادثه به هر طریقی از جمله اعلام بیمه شده و یا وراثت یا نماینده قانونی وراثت، این تکلیف از بیمه گذار ساقط می شود. چنانچه بیمه گر نزد مراجع قضایی اثبات نماید عدم انجام تکلیف فوق در مهلت مقرر موجب خسارتی برای او شده است می تواند خسارت وارده را از مبلغ قابل پرداخت کسر نماید، مگر این که بیمه گذار اثبات کند به علتی خارج از اراده خود قادر به انجام تکلیف یادشده نبوده است.

ماده ۱۰ - برای پرداخت خسارت بدنی ارایه اصل یا تصویر برابر با اصل مدارک زیر لازم است:

الف - بیمه نامه یا هرگونه مدرک دال بر دارا بودن پوشش بیمه موضوع این آیین نامه.

ب - گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی یا گزارش مقامات انتظامی یا نظریه کارشناس یا هیئت کارشناسی منتخب مراجع قضایی حسب مورد.

پ - گواهینامه رانندگی راننده مسبب حادثه یا هرگونه مدرک دال بر داشتن گواهینامه رانندگی متناسب با وسیله نقلیه مربوط.

ت - مدرک شناسایی راننده مسبب حادثه.

ث - خلاصه پرونده بالینی راننده مسبب حادثه در صورتی که در مراکز درمانی بستری شده یا تحت معالجه قرار گرفته باشد.

ج - گواهی پزشکی قانونی در خصوص نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده به راننده مسبب حادثه.

۵۱۰۵۱/ت ۵۳۸۰۵ هـ

شماره
تاریخ: ۱۳۹۶/۵/۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

چ- گواهی فوت یا جواز دفن صادره یا تأیید شده توسط پزشکی قانونی و شناسنامه باطل شده متوفی در صورت فوت راننده مسبب حادثه.

ح- گواهی انحصار وراثت در صورت فوت راننده مسبب حادثه.

تبصره ۱- در صورت توافق راننده مسبب حادثه و بیمه‌گر در مورد نوع و درصد صدمه بدنی با رعایت ماده (۱۱) قانون، ارایه گواهی پزشکی قانونی الزامی نیست.

تبصره ۲- پزشکی قانونی مکلف است با درخواست بیمه‌گر مربوط، نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده به راننده مسبب حادثه را بدون لحاظ جنسیت و دین وی تعیین و به بیمه‌گر اعلام کند. در صورت مراجعه مستقیم راننده مسبب حادثه به پزشکی قانونی، پزشکی قانونی موظف است ضمن اخذ گزارش موضوع بند (ب) این ماده، نوع و درصد صدمات بدنی وارده به راننده را تعیین و مراتب را به بیمه‌گر مربوط اعلام و رونوشت گزارش خود را به راننده مسبب حادثه ارایه نماید.

تبصره ۳- مأموران راهنمایی و رانندگی و یا مقامات انتظامی مکلفند با اطلاع از وقوع حوادث موضوع این آیین‌نامه با حضور در صحنه نسبت به تهیه گزارش مبنی بر شرح و علت وقوع حادثه و مشخص نمودن راننده مسبب حادثه در هنگام وقوع حادثه و ارایه گزارش مذکور به راننده مسبب حادثه یا ذی‌نفع اقدام نمایند.

تبصره ۴- در مواردی که بین طرفین حادثه در خصوص تعیین مقصر و یا میزان تقصیر اختلاف نظر باشد و یا در صورت عدم امکان تعیین راننده مسبب حادثه توسط پلیس راهنمایی و رانندگی، خسارت بر اساس رأی مرجع قضایی پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۱- بیمه‌گر مکلف است حداکثر ظرف بیست روز از تاریخ تکمیل مدارک، مبلغ خسارت را حسب مقررات این آیین‌نامه پرداخت نماید.

تبصره ۱- چنانچه علی‌رغم کامل بودن مدارک، بیمه‌گر خسارت را پرداخت نکند مکلف است علاوه بر اصل خسارت، به ازای هر روز تأخیر معادل نیم در هزار مبلغ خسارت را به ذی‌نفع پرداخت نماید.

تبصره ۲- در صورت فوت بیمه‌شده، خسارت به وراثت قانونی بیمه‌شده یا نماینده قانونی آنها و به نسبت سهم الارث پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۲- نرخ حق بیمه سالانه به ازای هر هزار ریال تعهد بیمه‌نامه برای انواع وسایل نقلیه به شرح زیر می‌باشد:

الف- سواری شخصی: (۰/۷) ریال

ب- اتوکار (استیشن، ون، مینی‌بوس و اتوبوس): (۱) ریال

پ- بارکش: (۱/۲) ریال

پ- موتورسیکلت و وسایل نقلیه ریلی: (۰/۳۷) ریال

تبصره - بیمه‌گر می‌تواند تا دو و نیم درصد (۲/۵٪) کمتر از نرخ‌های مذکور را ملاک عمل خود قرار دهد. اعمال تخفیف بیشتر از دو و نیم درصد (۲/۵٪) توسط بیمه‌گر، منوط به کسب مجوز از بیمه مرکزی است.

۵۱۰۵۱/ت/۵۳۸۰۵ هـ

شماره .....
تاریخ: ۱۳۹۶/۵/۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

ماده ۱۳- نحوه تخفیف یا افزایش در حق بیمه موضوع این آیین نامه و نحوه انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت آن و نحوه فسخ بیمه نامه، تابع مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث می باشد.

ماده ۱۴- چنانچه فردی که راننده وسیله نقلیه بوده، در زمان وقوع حوادث موضوع این آیین نامه خارج از وسیله نقلیه بوده و دچار صدمات بدنی شود، در حکم شخص ثالث بوده و خسارت وارده حسب مورد از محل بیمه شخص ثالث یا صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می شود و در غیر این صورت خسارت از محل بیمه نامه حوادث راننده جبران خواهد شد.

ماده ۱۵- از تاریخ انتقال مالکیت وسیله نقلیه، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد بیمه موضوع این آیین نامه به انتقال گیرنده منتقل می شود و انتقال گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه گذار محسوب می شود. ضوابط مربوط به انتقال تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث تابع آیین نامه اجرایی تبصره ماده (۶) قانون می باشد.

ماده ۱۶- چنانچه مشخص شود که وسیله نقلیه تحت پوشش بیمه نامه حوادث راننده برای همان مدت نزد بیمه گر دیگری نیز بیمه شده است، بیمه نامه بعدی باطل خواهد بود و حق بیمه دریافتی مربوط پس از کسر ده درصد آن بابت هزینه های بیمه گری به بیمه گذار مسترد می شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

۴- در صورت وقوع حادثه و ایجاد خسارت بدنی یا مالی برای شخص ثالث ۴ ماده

الف - در صورتی که وسیله نقلیه مسبب حادثه، دارای بیمه نامه موضوع این قانون باشد، جبران خسارت های وارد شده در حدود مقررات این قانون بر عهده بیمه گر است. در صورت نیاز به طرح دعوی در خصوص مطالبه خسارت، زیان دیده یا قائم مقام وی دعوی را علیه بیمه گر و مسبب حادثه طرح می کند. این حکم، نافی مسئولیت های کیفری راننده مسبب حادثه نیست.

ب - در صورتی که وسیله نقلیه، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون یا مشمول یکی از موارد مندرج در ماده (۲۱) (این قانون باشد، خسارت های بدنی وارده توسط صندوق با رعایت ماده (۲۵) (این قانون جبران می شود. در صورت نیاز به طرح دعوی در این خصوص، زیان دیده یا قائم مقام وی دعوی را علیه راننده مسبب حادثه و صندوق طرح می کند.

پ - در صورتی که خودرو، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون بوده و وسیله نقلیه با اذن مالک در اختیار راننده مسبب حادثه قرار گرفته باشد، در صورتی که مالک، شخص حقوقی باشد، به جزای نقدی معادل بیست درصد (۲۰٪) (و در صورتی که مالک شخص حقیقی باشد به جزای نقدی معادل ده درصد (۱۰٪) (مجموع خسارات بدنی وارد شده محکوم می شود. مبلغ مذکور به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود و با پیش بینی در بودجه های سالانه، صددرصد (۱۰۰٪) آن به صندوق اختصاص می یابد.

ماده ۵ - شرکت سهامی بیمه ایران مکلف است طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد کند. سایر شرکتهای بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث می توانند پس از اخذ مجوز از بیمه مرکزی اقدام به فروش بیمه نامه شخص ثالث کنند. بیمه مرکزی موظف است براساس آیین نامه اجرایی که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد، برای شرکتهای متقاضی، مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث صادر کند. در آیین نامه اجرایی موضوع این ماده مواردی از قبیل حداقل توانگری مالی شرکت بیمه، سابقه مناسب پرداخت خسارت، داشتن نیروی انسانی و ظرفیت های لازم برای صدور بیمه نامه و پرداخت خسارت باید مد نظر قرار گیرد. شرکتهایی که مجوز فعالیت در این رشته بیمه ای را از بیمه مرکزی دریافت می کنند، موظفند طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد کنند. ادامه فعالیت در رشته شخص ثالث برای شرکتهایی که در زمان تصویب این قانون در رشته بیمه شخص ثالث فعال هستند، منوط به اخذ مجوز از بیمه مرکزی ظرف مدت دو سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون می باشد.

آیین نامه ماده 5 قانون شخص ثالث

۱۷۹۹۱ / ۵۳۹۸۸ هـ

شماره .....
تاریخ: ۱۳۹۷ / ۲ / ۲۲

بسمه تعالی
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۲/۱۶ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۵) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون است:

الف- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -

ب- بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
پ- شرکت بیمه: هر یک از شرکت های بیمه در حال فعالیت یا در شرف تأسیس که تقاضای مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث را از بیمه مرکزی دارند.

ت - مجوز فعالیت: اجازه کتبی بیمه مرکزی برای فعالیت شرکت بیمه در رشته شخص ثالث که براساس این آیین نامه صادر می شود.

ث - توانگری مالی: نسبت توانگری مالی شرکت بیمه که براساس مصوبات شورای عالی بیمه تعیین می شود.

ماده ۲- شرکت بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث جهت اخذ مجوز فعالیت در این رشته باید به تشخیص بیمه مرکزی واجد شرایط زیر باشد:

الف- داشتن حداقل سرمایه پرداخت شده مطابق با آخرین مصوبه هیئت وزیران، موضوع ماده (۳۶) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری - مصوب ۱۳۵۰ - .

ب- کفایت ذخایر بیمه ای رشته شخص ثالث برای شرکت های در حال فعالیت، بر اساس ضوابط موضوع ماده (۵۸) قانون.

پ- دارا بودن حداقل توانگری مالی در سطح (۲) آیین نامه مصوب شورای عالی بیمه.

ت- داشتن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری و سامانه های اطلاعاتی لازم برای صدور بیمه نامه و پرداخت خسارت و تبادل اطلاعات و امکان فروش الکترونیکی بیمه نامه شخص ثالث براساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

 جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
 تصویب نامه هیأت وزیران

ث- داشتن نیروی انسانی واجد صلاحیت به تعداد مورد نیاز در امور صدور بیمه نامه و کارشناس پرداخت خسارت متناسب با برنامه های اجرایی شرکت براساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

ج- داشتن سابقه مناسب پرداخت خسارت براساس عواملی نظیر پرداخت به موقع خسارت، رعایت حقوق بیمه گذاران و زبان دیدگان در رشته بیمه شخص ثالث برای شرکت های در حال فعالیت براساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

ماده ۳- شرکت بیمه متقاضی فعالیت در رشته شخص ثالث، باید تقاضای فعالیت در این رشته را به همراه مدارک و مستندات لازم برای احراز شرایط مندرج در ماده (۲) این آیین نامه به بیمه مرکزی تسلیم نماید.

ماده ۴- بیمه مرکزی موظف است پس از دریافت کلیه مدارک و اطلاعات موضوع ماده (۲) این آیین نامه ظرف (۴۰) روز در صورت احراز شرایط مجوز فعالیت را صادر و در غیر این صورت نظر خود را با ذکر دلایل عدم احراز شرایط به شرکت بیمه متقاضی اعلام نماید.

تبصره- بررسی مجدد درخواست شرکت بیمه پس از رفع نواقص امکان پذیر است.

ماده ۵- در صورتی که شرکت بیمه طبق تشخیص بیمه مرکزی هر یک از شرایط مندرج در این آیین نامه را از دست بدهد موظف است در مهلت زمانی که بیمه مرکزی تعیین می نماید (حداکثر یک سال) وضعیت خود را با ضوابط این آیین نامه منطبق نماید. در غیر این صورت بیمه مرکزی مطابق مفاد ماده (۵۷) قانون و آیین نامه آن عمل خواهد کرد.

ماده ۶- بیمه مرکزی موظف است ضوابط و اطلاعات مربوط به صدور، لغو، تعلیق یا ابطال مجوز فعالیت هر یک از شرکت های بیمه در رشته شخص ثالث را به صورت مستمر در پایگاه اطلاع رسانی خود جهت اطلاع عمومی منتشر نماید.

اسحاق جهانگیری
 معاون اول رئیس جمهور

ماده ۶ - از تاریخ انتقال مالکیت وسیله نقلیه، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد بیمه موضوع این قانون به انتقال گیرنده منتقل می شود و انتقال گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه گذار محسوب می شود.

تبصره - کلیه تخفیفاتی که به واسطه «نداشتن حوادث منجر به خسارت» در قرارداد بیمه موضوع این قانون اعمال شده باشد، متعلق به انتقال دهنده است. انتقال دهنده می تواند تخفیفات مذکور را به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع، که متعلق به او یا متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه وی باشد، منتقل کند. آیین نامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه ماده 6 قانون شخص ثالث و اصلاحات

۹۵۲۰۲ ت ۵۴۲۳۲ هـ

شماره .....
تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱۵

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۷/۱۵ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد تبصره ماده (۶) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه اجرایی نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده (۶) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - که در این آیین نامه به اختصار "قانون" نامیده می شود، است.

الف - بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب - بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران یا هر یک از شرکت های بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث را از بیمه مرکزی دریافت نموده باشد.

پ - بیمه نامه: سند بیمه اجباری جهت پوشش خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه و سند بیمه حوادث راننده به ترتیب مقرر در مواد (۲) و (۳) قانون.

ت - انتقال دهنده: مالک وسیله نقلیه که در مدت اعتبار بیمه نامه مالکیت وسیله نقلیه خود را براساس ماده (۴) این آیین نامه به انتقال گیرنده منتقل کرده است.

ث - انتقال گیرنده: شخصی که مالکیت وسیله نقلیه در مدت اعتبار بیمه نامه با توجه به ماده (۴) این آیین نامه به صورت قطعی به وی منتقل شده است.

ج - سابقه تخفیف عدم خسارت: کلیه تخفیفاتی که به واسطه نداشتن حوادث منجر به خسارت بدنی یا مالی در بیمه نامه اعمال شده باشد.

چ - سامانه جامع حوادث رانندگی: سامانه موضوع ماده (۴۱) قانون.

ح - سامانه الکترونیک: سامانه موضوع ماده (۵۵) قانون.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲- در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه، سابقه تخفیف عدم خسارت متعلق به انتقال دهنده است. انتقال دهنده می تواند سابقه تخفیف مذکور را همزمان با انتقال مالکیت به انتقال گیرنده منتقل نماید یا هر زمان پس از آن سابقه مذکور را به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به وی یا متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه وی باشد منتقل نماید.

تبصره ۱- چنانچه انتقال دهنده سابقه تخفیف عدم خسارت را با رعایت ضوابط این آیین نامه به وسیله نقلیه متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه خود انتقال دهد، سابقه مذکور صرفاً متعلق به یکی از این اشخاص است.

تبصره ۲- در صورت عدم انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به انتقال گیرنده یا وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به انتقال دهنده یا همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه وی باشد، بیمه گر موظف است گواهی داشتن سابقه تخفیف عدم خسارت را برای وی صادر کند.

تبصره ۳- انواع وسایل نقلیه موضوع این آیین نامه که انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت آنها به یکدیگر مجاز است، به شرح زیر می باشد:

الف- انواع موتور سیکلت (اعم از گازی و دنده ای)

ب- انواع سواری

پ- اتو کار (استیشن، ون، مینی بوس و اتوبوس)

ت- انواع وسایل نقلیه حمل بار (بارکش)

تبصره ۴- چنانچه انتقال دهنده شخص حقوقی باشد سابقه تخفیف عدم خسارت فقط به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به همان شخص باشد، قابل انتقال است.

ماده ۳- در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه و عدم انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت توسط انتقال دهنده، خسارت هایی که بیمه گر از محل بیمه نامه برای حوادث بعد از زمان انتقال مالکیت وسیله نقلیه تا پایان مدت اعتبار بیمه نامه پرداخت می کند، سابقه بیمه ای انتقال گیرنده محسوب می شود و در سابقه تخفیف عدم خسارت انتقال دهنده منظور نخواهد شد.

ماده ۴- مبنای احراز انتقال مالکیت وسیله نقلیه در این آیین نامه، اطلاعات مندرج در سند مالکیت وسیله نقلیه است. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است همزمان با تعویض پلاک وسیله نقلیه، مشخصات مالک جدید را در سامانه جامع حوادث رانندگی درج کند.

ماده ۵- در صورت فوت مالک وسیله نقلیه و انتقال مالکیت آن، سابقه تخفیف عدم خسارت متعلق به آن با رعایت ضوابط این آیین نامه به انتقال گیرنده منتقل می شود.

ماده ۶- سابقه تخفیف عدم خسارت وسایل نقلیه از رده خارج شده و همچنین سابقه تخفیف عدم خسارت وسایل نقلیه ای که به موجب احکام مراجع قضایی با اجرای ثبت انتقال مالکیت می یابند، با رعایت ضوابط این آیین نامه قابل انتقال بوده و مشمول حکم ماده (۳) این آیین نامه می باشد.

۵۴۲۳۲ ت ۹۵۲۰۲ هـ

شماره .....

تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱۸

جمهوری اسلامی ایران
رییس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

- ماده ۷- انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به بیش از یک وسیله نقلیه مجاز نیست.
- ماده ۸- بیمه گر موظف است در اجرای ضوابط این آیین نامه، اقدامات زیر را به عمل آورد:
- الف- اطلاعات بیمه نامه های صادره را از طریق سامانه الکترونیک به بیمه مرکزی ارسال نماید.
- ب- سابقه تخفیف عدم خسارت را به همراه شماره ملی یا شناسه ملی بیمه گذار در بیمه نامه وسیله نقلیه درج نماید.
- پ- در زمان انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به وسیله نقلیه دیگر، سابقه تخفیف عدم خسارت انتقال دهنده را از سامانه الکترونیک استعلام نماید.
- ت- بیمه نامه انتقال گیرنده را در زمان تمدید، بر اساس سوابق بیمه ای وی صادر نماید.
- ماده ۹- بیمه مرکزی موظف است از طریق سامانه الکترونیک امکان ثبت و استعلام سابقه تخفیف عدم خسارت، براساس شماره ملی یا شناسه ملی بیمه گذار برای بیمه گر و امکان استعلام سابقه تخفیف عدم خسارت را برای بیمه گذار فراهم نماید.
- ماده ۱۰- احکام این آیین نامه شامل بیمه حوادث راننده موضوع ماده (۳) قانون نیز می باشد.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رییس جمهور

محمد

۱۳۷۲۶۴/ت ۵۶۱۳۲ هـ

شماره.....

تاریخ..... ۱۳۹۷/۱۰/۱۲

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۱۰/۱۲ به پیشنهاد شماره ۱۲۹۴۲۵/۳۷۲۰۴ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲ معاونت حقوقی رئیس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده (۶) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه موضوع تصویب نامه شماره ۹۵۲۰۲/۱۲۹۴۲۲ هـ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۸ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- در ماده (۲)، عبارت های "به انتقال گیرنده منتقل نماید" و "سابقه مذکور را" و در تبصره (۲) ماده مذکور، عبارت "انتقال گیرنده یا" حذف می شود.

۲- ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵- در صورت فوت مالک وسیله نقلیه و انتقال مالکیت آن به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه متوفی، سابقه تخفیف عدم خسارت متعلق به آن، با رعایت ضوابط این آیین نامه به انتقال گیرندگان یادشده منتقل می شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

ماده ۷ - دارندگان وسیله نقلیه موتوری زمینی که از خارج وارد ایران می شوند در صورتی که خارج از کشور وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث ناشی از آن به موجب بیمه نامه ای که از طرف بیمه مرکزی معتبر شناخته می شود بیمه نکرده باشند، مکلفند هنگام ورود به مرز ایران وسیله نقلیه خود را در قبال خسارت های بدنی و مالی که در اثر حوادث نقلیه مزبور یا محمولات آنها به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) (این قانون بیمه کنند).

همچنین دارندگان وسیله نقلیه ایرانی که از کشور خارج می شوند موظفند هنگام خروج با پرداخت حق بیمه مربوط، وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث نقلیه مذکور در خارج از کشور به اشخاص ثالث ایرانی وارد شود حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) (این قانون و نیز بیمه حوادث راننده موضوع ماده (۳) (این قانون بیمه کنند. در غیر این صورت از تردد وسایل مزبور توسط مراجع ذی ربط جلوگیری می شود.

بخش دوم - حقوق و تعهدات بیمه گر و بیمه گذار

ماده ۸ - حداقل مبلغ بیمه موضوع این قانون در بخش خسارت بدنی معادل حداقل ریالی دیه یک مرد مسلمان در ماههای حرام با رعایت تبصره ماده (۹) (این قانون است و در هر حال بیمه گذار موظف به اخذ الحاقیه نمی باشد. همچنین حداقل مبلغ بیمه موضوع این قانون در بخش خسارت مالی معادل دو و نیم درصد (۵/۲٪) (تعهدات بدنی است. بیمه گذار می تواند برای جبران خسارت های مالی بیش از حداقل مزبور، در زمان صدور بیمه نامه یا پس از آن، بیمه تکمیلی تحصیل کند.

تبصره ۱ - در صورتی که بیمه گذار در خصوص خسارت های مالی تقاضای پوشش بیمه ای بیش از سقف مندرج در این ماده را داشته باشد بیمه گر مکلف به انعقاد قرارداد بیمه تکمیلی با بیمه گذار می باشد. حق بیمه در این مورد در چهارچوب ضوابط کلی که توسط بیمه مرکزی اعلام می شود، توسط بیمه گر تعیین می گردد.

تبصره ۲ - در صورت بروز حادثه، بیمه گر مکلف است کلیه خسارات وارد شده را مطابق این قانون پرداخت کند و مواد (۱۲) و (۱۳) (قانون بیمه مصوب ۷/۲/۱۳۱۶ در این مورد اعمال نمی شود.

تبصره ۳ - خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی صرفاً تا میزان خسارت متناظر وارده به گرانترین خودروی متعارف از طریق بیمه نامه شخص ثالث و یا مقصر حادثه قابل جبران خواهد بود.

تبصره ۴ - منظور از خودروی متعارف خودرویی است که قیمت آن کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) (سقف تعهدات بدنی که در ابتدای هر سال مشخص می شود، باشد.

تبصره ۵ - ارزیابان خسارات موضوع ماده (۳۹) (و کارشناسان ارزیاب خسارت شرکتهای بیمه و کارشناسان رسمی دادگستری در هنگام برآورد خسارت، موظفند مطابق این ماده اعلام نظر کنند.

ماده ۹ - بیمه گر ملزم به جبران خسارت های وارد شده به اشخاص ثالث مطابق مقررات این قانون است.

تبصره - در صورتی که در یک حادثه، مسؤول آن به پرداخت بیش از یک دیه به هر یک از زیان دیدگان محکوم شود، بیمه گر مکلف به پرداخت کل خسارت بدنی است، اعم از اینکه مبلغ مازاد بر دیه، کمتر از یک دیه کامل یا بیشتر از آن باشد.

ماده ۱۰ - بیمه گر مکلف است در ایفاء تعهدات مندرج در این قانون خسارت وارده به زیان دیدگان را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف تعهدات بیمه نامه پرداخت کند. مراجع قضائی موظفند در انشای حکم پرداخت دیه، مبلغ مازاد بر دیه موضوع این ماده را به عنوان بیمه حوادث درج کنند.

ماده ۱۱ - درج هرگونه شرط در بیمه نامه که برای بیمه گذار یا زیان دیده مزایای کمتر از مزایای مندرج در این قانون مقرر کند، یا درج شرط تعلیق تعهدات بیمه گر در قرارداد به هر نحوی، باطل و بلااثر است. بطلان شرط سبب بطلان بیمه نامه نمی شود. همچنین اخذ هرگونه رضایتنامه از زیان دیده توسط بیمه گر و صندوق مبنی بر رضایت به پرداخت خسارت کمتر از مزایای مندرج در این قانون ممنوع است و چنین رضایتنامه ای بلااثر است.

ماده ۱۲ - تعهد ریالی بیمه گر در قبال زیان دیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه، برابر حاصل ضرب ظرفیت مجاز وسیله نقلیه در سقف تعهدات بدنی بیمه نامه با رعایت تبصره ماده (۹ (و ماده) ۱۳ (این قانون است.

در مواردی که به علت عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه، مجموع خسارات بدنی زیان دیدگان وسیله نقلیه مقصر حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه گر به نسبت خسارت وارده به هر یک از زیان دیدگان بین آنان تسهیم می گردد و مابه التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت و مطابق مقررات این قانون از مسبب حادثه بازیافت می شود.

میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه با توجه به نوع و کاربری آنها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در هر صورت تعداد جنین و اطفال زیر دو سال داخل وسیله نقلیه به ظرفیت مجاز خودرو اضافه می شود.

تبصره - تعهد ریالی بیمه گر در قبال زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه ده برابر سقف تعهدات بدنی بیمه نامه با رعایت تبصره ماده (۹ (و ماده) ۱۳ (این قانون می باشد. در مواردی که مجموع خسارات بدنی زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه گر به نسبت خسارت وارد شده به هر یک از زیان دیدگان بین آنان تسهیم می گردد و مابه التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت می شود.

آیین نامه ماده 12

قانون شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت کشور - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت راه و شهرسازی - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۳/۲۰ به پیشنهاد وزارت کشور (با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و به استناد ماده (۱۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین‌نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه موضوع ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

"آیین‌نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه موضوع ماده (۱۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه"

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - که در این آیین‌نامه به اختصار "قانون" نامیده می‌شود، است:

الف- بیمه‌گر: شرکت سهامی بیمه ایران یا هر شرکت بیمه غیر دولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث موضوع ماده (۲) قانون، از بیمه مرکزی را داشته باشد.

ب- کارت مشخصات: کارتی که مشخصات مالک و وسیله نقلیه موتوری زمینی شماره گذاری شده در آن ثبت و از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی صادر و به مالک وسیله نقلیه تسلیم می‌گردد.

پ- کاربری: مورد استفاده وسیله نقلیه بر اساس مشخصات ظاهری و فنی.

ت- نوع: طبقه‌بندی انواع وسایل نقلیه بر اساس آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی.

ث- وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آنها.

ج- وسیله نقلیه زمینی: هر نوع وسیله نقلیه دارای چرخ، موتور و سامانه انتقال قدرت که برای حمل بار یا انسان یا هر دو به کار می‌رود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

ج- وسیله نقلیه ریلی: هر نوع وسیله حمل و نقل دارای موتور و سامانه انتقال قدرت که شامل لکوموتیو، واگن متصل یا غیرمتصل بوده و برای حمل بار یا انسان یا هر دو به کار می‌رود و بر روی ریل حرکت می‌کند.

ح- ظرفیت مجاز: ظرفیت تعداد سرنشین (ایستاده و نشسته) با احتساب راننده که وسیله نقلیه مجاز به حمل آن می‌باشد.

تبصره- ملاک تعهدات بیمه‌گر در خصوص ظرفیت مجاز داخل وسیله نقلیه، تعداد سرنشینان مجاز به استثنای راننده مسبب حادثه می‌باشد.

ماده ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرفیت مجاز وسیله نقلیه زمینی را بر اساس نوع یا کاربری یا توأمان جهت درج در کارت مشخصات، به راهنمایی و رانندگی اعلام نماید.

تبصره - در خصوص وسایل نقلیه بارکش علاوه بر میزان بار، تعداد سرنشین نیز مشخص می‌شود.
ماده ۳- مبنای ظرفیت مجاز کلیه وسایل نقلیه زمینی، کارت مشخصات با احتساب راننده می‌باشد. برای مواردی که دارای اختلاف بوده و یا ظرفیت مجاز سرنشین درج نشده است بر اساس نوع و کاربری به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- در صورت تفاوت در ظرفیت مجاز در کارت‌های صادره، برای همان وسیله نقلیه (غیر از موتور سیکلت) مبنای ظرفیت مجاز و تعهدات بیمه‌گر، بالاترین ظرفیت مندرج در کارت مشخصات همان وسیله نقلیه می‌باشد.

ب- ظرفیت مجاز موتورسیکلت‌های دوچرخ (فاقد یدک پهلوی (سایدکار)) جمعاً دو نفر و در موتور سیکلت‌های سه چرخ (دارای یدک پهلوی (سایدکار))، ظرفیت یدک پهلوی (سایدکار) نیز به آن اضافه می‌شود.

ب- ظرفیت مجاز سرنشین انواع وسایل نقلیه بارکش به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- وسایل نقلیه باربری تک کابین با ظرفیت تا (۳/۵) تن، جمعاً دو نفر.

۲- وسایل نقلیه باربری با ظرفیت بیش از (۳/۵) تن، جمعاً سه نفر.

ماده ۴- ظرفیت مجاز سرنشین نشسته و ایستاده اتوبوس‌ها و مینی بوس‌های درون شهری و برون شهری و وسایل نقلیه ریلی درون شهری و برون شهری بر اساس ظرفیت مندرج در کارت مشخصات و یا سند وسیله نقلیه که توسط کارخانه سازنده یا در سند رسمی صادر شده است، تعیین می‌شود.

ماده ۵- ظرفیت مجاز وسایل نقلیه زمینی فاقد کارت مشخصات، بر اساس مندرجات سند وسیله نقلیه که توسط کارخانه سازنده صادر شده است، تعیین می‌شود.

شماره ۳۵۵۴۴ / ت ۵۳۹۴۴-م

شماره .....

تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۳

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیات وزیران

ماده ۶- نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مأموریت‌های نظامی، انتظامی و رزمایش می‌توانند از کاربری وسایل نقلیه زمینی بارکش، به عنوان تفریر استفاده نمایند.

ماده ۷- سازمان مدیریت بحران کشور می‌تواند در سوانح غیر مترقبه مجوز کتبی دارای محدودیت زمانی و مکانی معین، مبنی بر عدم رعایت کاربری و ظرفیت مسافر را به دارندگان وسیله نقلیه ابلاغ نماید.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

ماده ۱۳ - بیمه گر یا صندوق حسب مورد مکلفند خسارت بدنی تعلق گرفته به شخص ثالث را به قیمت یوم الاداء و با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط پرداخت کنند. بیمه گر، در صورتی که خسارت بدنی که به زیان دیده پرداخت نموده بیشتر از تعهد وی مندرج در ماده (۸) این قانون باشد، می تواند نسبت به مازاد پرداختی، به صندوق رجوع یا در صورت موافقت صندوق در حسابهای فیما بین منظور کند مشروط بر اینکه افزایش مبلغ قابل پرداخت بابت دیه متناسب به تأخیر بیمه گر نباشد.

تبصره - در صورتی که خسارت بدنی زیان دیده بیشتر از تعهد شرکت بیمه مندرج در ماده (۸) این قانون باشد، شرکت بیمه مکلف است، بلافاصله مراتب مذکور و کلیه مستندات پرونده مربوط را از طریق سامانه الکترونیک موضوع ماده (۵۵) به صندوق و بیمه مرکزی اطلاع دهد.

ماده ۱۴ - در حوادث رانندگی منجر به جرح یا فوت که به استناد گزارش کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه، علت اصلی وقوع تصادف یکی از تخلفات رانندگی حادثه ساز باشد، بیمه گر مکلف است خسارت زیان دیده را بدون هیچ شرط و اخذ تضمین پرداخت کند و پس از آن می تواند به شرح زیر برای بازیافت به مسبب حادثه مراجعه کند:

الف - در اولین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز راننده مسبب در طول مدت بیمه نامه: معادل دو و نیم درصد (۲٪/۵) (از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده

ب - در دومین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز راننده مسبب در طول مدت بیمه نامه: معادل پنج درصد (۵٪) (از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده

پ - در سومین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز و حوادث بعد از آن در طول مدت بیمه نامه: معادل ده درصد (۱۰٪) (از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده

تبصره - مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه ساز به موجب ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲ تعیین می شود.

ماده ۱۵ - در موارد زیر بیمه گر مکلف است بدون هیچ شرط و اخذ تضمین، خسارت زیان دیده را پرداخت کند و پس از آن می تواند به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی برای بازیافت تمام یا بخشی از وجوه پرداخت شده به شخصی که موجب خسارت شده است مراجعه کند:

الف - اثبات عمد مسبب در ایجاد حادثه نزد مراجع قضائی

ب - رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روانگردان مؤثر در وقوع حادثه که به تأیید نیروی انتظامی یا پزشکی قانونی یا دادگاه رسیده باشد.

پ - در صورتی که راننده مسبب، فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد.

ت - در صورتی که راننده مسبب، وسیله نقلیه را سرقت کرده یا از مسروقه بودن آن، آگاه باشد.

تبصره ۱ - در صورت وجود اختلاف میان بیمه گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲ - در مواردی که طبق این قانون بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه یا قائم مقام قانونی وی را دارد، اسناد پرداخت خسارت از سوی بیمه گر در حکم اسناد لازم الاجراء است و از طریق دوایر اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قابل مطالبه و وصول می باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که حادثه در حین آموزش رانندگی توسط مراکز مجاز یا آزمون اخذ گواهینامه رخ دهد، خسارت پرداخت شده به وسیله شرکت بیمه از آموزش گیرنده یا آزمون دهنده قابل بازیافت نخواهد بود و حسب مورد آموزش دهنده یا آزمون گیرنده، راننده محسوب می شود.

ماده ۱۶ - چنانچه به حکم مرجع قضایی اثبات شود، عواملی نظیر نقص راه، نبودن یا نقص علائم رانندگی و نقص تجهیزات مربوط یا عیب ذاتی وسیله نقلیه، یا ایجاد مانع توسط دستگاههای اجرایی یا هر شخص حقیقی یا حقوقی دیگر در وقوع حادثه مؤثر بوده است، بیمه گر و صندوق پس از پرداخت خسارت زیان دیده می تواند برای بازیافت به نسبت درجه تقصیر که درصد آن در حکم دادگاه مشخص می شود به مسببان ذی ربط مراجعه کند.

دستگاههای ذی ربط مجازند مسؤولیت کارکنان خویش را در قبال مسؤولیت های موضوع این ماده از محل اعتبارات جاری و تملک دارایی های سرمایه ای تحت اختیار، بیمه کنند.

تبصره - در صورتی که حسب نظریه افسران موضوع ماده (۱۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، نقص راه، وسیله نقلیه یا عامل انسانی مؤثر در بروز تصادف اعلام شود در صورت اعتراض ذی نفع، موضوع حسب مورد به کارشناس یا هیأت کارشناسان رسمی مستقل در امور مرتبط با موضوع از قبیل راه و مهندسی ترافیک، مکانیک و تصادفات با نظر دادگاه ارجاع می شود.

ماده ۱۷ - موارد زیر از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است:

الف - خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و محمولات آن

ب - خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از تشعشعات اتمی و رادیواکتیو

پ - جریمه یا جزای نقدی

ت - اثبات قصد زیان دیده در ایراد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نظایر آن و نیز اثبات هر نوع خدعه و تباخی نزد مراجع قضائی

تبصره - در صورتی که در موارد بندهای (الف) و (ب) اختلافی وجود داشته باشد، معترض می تواند به مرجع قضائی صالح رجوع کند.

ماده ۱۸ - آیین نامه مربوط به تعیین سقف حق بیمه موضوع این قانون و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در آیین نامه مذکور باید عوامل زیر مدنظر قرار گیرد:

الف - ویژگی های وسیله نقلیه از قبیل نوع کاربری، سال ساخت و وضعیت ایمنی آن

ب - سوابق رانندگی و بیمه ای دارنده شامل نمرات منفی و تخلفات ثبت شده توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موضوع قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، خسارت های پرداختی توسط بیمه گر یا صندوق، بابت حوادث منتسب به وی

پ - رایج بودن استفاده از وسیله نقلیه برای اقشار متوسط و ضعیف شامل موتورسیکلت و خودروهای سواری ارزان قیمت

در آیین نامه موضوع این ماده باید ملاحظات اجتماعی در تعیین حق بیمه وسایل نقلیه پرکاربرد اقشار متوسط و ضعیف جامعه مدنظر قرار گیرد.

تبصره ۱ - بیمه مرکزی موظف است با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ کند که حداکثر تا پایان برنامه پنجساله ششم توسعه، امکان صدور بیمه نامه شخص ثالث براساس ویژگی های «راننده» فراهم شود. تا آن زمان، سوابق رانندگی و بیمه ای شخصی که پلاک وسیله نقلیه به نام اوست و خسارت های پرداختی بابت حوادث منتسب به وی ملاک عمل است.

تبصره ۲ - در آیین نامه موضوع این ماده نحوه تخفیف یا افزایش در حق بیمه به صورت پلکانی و متناظر به تفکیک در مورد خسارات مالی و بدنی تعیین می شود.

تبصره ۳ - نرخنامه حق بیمه موضوع این قانون در ابتدای هر سال با رعایت آیین نامه مصوب هیأت وزیران به وسیله بیمه مرکزی محاسبه و پس از تأیید شورای عالی بیمه، ابلاغ می شود. در جلسات شورای عالی بیمه برای تعیین نرخنامه موضوع این تبصره دبیر کل اتحادیه (سندیکای) بیمه گران و دو نفر صاحب نظر به انتخاب اتحادیه (سندیکای) بیمه گران ایران با حق رأی شرکت می کنند. همچنین رئیس کل بیمه مرکزی در جلسات مذکور حق رأی دارد.

تبصره ۴ - شرکتهای بیمه می توانند تا دو و نیم درصد (۵ / ۲٪) کمتر از نرخهای مصوب شورای عالی بیمه را ملاک عمل خود قرار دهند. اعمال تخفیف بیشتر از دو و نیم درصد (۵ / ۲٪) توسط شرکتهای بیمه، منوط به کسب مجوز از بیمه مرکزی است. بیمه مرکزی در اعطای این مجوز باید توانگری مالی شرکت و شرایط عمومی بازار و حفظ رقابت پذیری شرکتهای بیمه را مدنظر قرار دهد. همچنین شرکتهای بیمه می توانند در صورت ارائه خدمات ویژه به مشتریان، با تأیید بیمه مرکزی تا دو و نیم درصد (۵ / ۲٪) بیش از قیمت های تعیین شده توسط بیمه مرکزی، از بیمه گذار دریافت کنند.

تبصره ۵ - شرکتهای بیمه موظفند در چهارچوب ضوابط مربوط نسبت به اعطای تخفیف به رانندگانی که دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر را سپری نموده و موفق به اخذ گواهینامه مربوط شده اند، اقدام کنند. آیین نامه مربوط به این تبصره به پیشنهاد بیمه مرکزی و نیروی انتظامی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه ماده 18

قانون شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت کشور - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۷/۲۶ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه سلامت کشور و به استناد ماده (۱۸) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - ، آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات طبق تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - است:
- الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -
- ب- بیمه شخص ثالث: بیمه موضوع ماده (۲) قانون
- پ- بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و یا هر شرکت بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی را داشته باشد.
- ت- بیمه گذار: هر شخص حقیقی یا حقوقی اعم از مالک وسیله نقلیه یا متصرف آن که قرارداد بیمه شخص ثالث را با بیمه گر منعقد می کند.
- ث- حق بیمه پایه: حق بیمه ای که قبل از اعمال هرگونه افزایش یا کاهش بابت مواردی از قبیل نوع کاربری و سابقه رانندگی و بیمه ای دارنده برای یک نوع وسیله نقلیه تعیین می شود.
- ج- هزینه خسارت واقع شده: خسارت پرداختی در هر سال مالی به اضافه خسارت معوق پایان آن سال منهای خسارت معوق ابتدای آن سال.

ماده ۲- سقف نرخ های حق بیمه پایه بیمه شخص ثالث از حاصل جمع اقلام هزینه ای منهای درآمد سرمایه گذاری به علاوه حاشیه سود به شرح زیر تعیین می شود:

الف - اقلام هزینه ای:

۱- هزینه خسارت شامل مجموع هزینه خسارت واقع شده و هزینه های رسیدگی و ارزیابی خسارت بیمه شخص ثالث است.

۲- هزینه اداری و عمومی شامل سهم بیمه شخص ثالث از کل هزینه های اداری و عمومی بیمه گران است و به نسبت سهم حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث از کل حق بیمه صادره بیمه گران محاسبه می شود. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، شش درصد حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث است.

۳- هزینه کارمزد فروش و صدور شامل کارمزد و هزینه صدور پرداختی به نمایندگان یا کارگزاران رسمی بیمه بابت شخص ثالث است. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، شش درصد حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث است.

۴- هزینه های قانونی موضوع بند (الف) ماده (۲۴) قانون، ماده (۳۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ - و مبالغی که بر اساس قوانین مربوط توسط بیمه گران به حساب خزانه واریز می شود تا در اختیار دستگاه اجرایی ذیربط قرار گیرد.

ب - درآمد سرمایه گذاری:

سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه شخص ثالث که از حاصل ضرب کل سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی در نسبت سهم ذخایر فنی این بیمه از کل ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی به شرح زیر محاسبه می شود و از اقلام هزینه ای کسر می شود.

ذخایر فنی بیمه شخص ثالث x کل سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی = درآمد سرمایه گذاری کل ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی

پ - حاشیه سود:

سودی که پس از محاسبات فوق (کسر هزینه ها و درآمد سرمایه گذاری های موضوع بندهای (الف) و (ب) این ماده) بابت سرمایه گذاری و خطرپذیری سهامداران شرکت بیمه در محاسبات مربوط به تعیین حق بیمه شخص ثالث منظور می شود. حداکثر سودی که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، حداکثر ده درصد حق بیمه صادره است.

تبصره ۱- اقلام هزینه ای و درآمد سرمایه گذاری موضوع این ماده بر اساس تلفیق اطلاعات آخرین صورت های مالی سالانه حسابرسی شده کلیه بیمه گذارانی که در بیمه شخص ثالث فعالیت داشته اند و سایر اطلاعات مورد تأیید بیمه مرکزی از قبیل آمار حوادث رانندگی و تعداد وسایل نقلیه، برای سال مورد نظر محاسبه می شود.

تبصره ۲- در اجرای بند (پ) ماده (۱۸) قانون، حداکثر سود موضوع بند (پ) این ماده برای خودروهای سواری ارزان قیمت اقشار متوسط و ضعیف پنج درصد و برای موتور سیکلت

سه درصد حق بیمه صادره تعیین می شود. مصادیق خودروهای سواری ارزان قیمت در نرخ نامه موضوع تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون مشخص می شود.

تبصره ۳- نرخ های حق بیمه پایه که مطابق این ماده و با رعایت فرایند مندرج در ماده (۳) این آیین نامه توسط شورای عالی بیمه سلامت کشور محاسبه و ابلاغ می شود در سقف نرخ های مقرر در تصویب نامه شماره ۳۴۶۰۸/ت/۱۵۷۴ ک مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۹ مجاز است.

ماده ۳- بیمه مرکزی قبل از شروع هر سال، نرخ حق بیمه پایه هر یک از انواع وسایل نقلیه را با رعایت سقفها و الزامات مقرر در ماده (۲) این آیین نامه محاسبه و به عنوان نرخ نامه حق بیمه موضوع تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون به شورای عالی بیمه سلامت کشور پیشنهاد می نماید و پس از تعیین نرخ حق بیمه پایه توسط شورای یاد شده، حق بیمه پایه انواع وسایل نقلیه را بر اساس نرخ نامه مصوب آن شورا محاسبه و به بیمه گر ابلاغ می نماید. بیمه گر و نمایندگان وی مکلفند جدول مبالغ حق بیمه را در معرض دید متقاضیان قرار دهند.

ماده ۴- حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه ای که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده افزایش می یابد:

ردیف	مصادیق افزایش حق بیمه پایه	درصد افزایش حق بیمه پایه
۱	وسایل نقلیه سواری با کاربری آژانس و تاکسی و مسافرکش شخصی درون شهری	۱۰
۲	وسایل نقلیه سواری تاکسی و مسافرکش شخصی برون شهری	۲۰
۳	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد سوختی، مایع و گازی شکل	۲۵
۴	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد منفجره و خطرناک	۵۰
۵	وسایل نقلیه مورد استفاده در تعلیم و آزمون رانندگی	۱۵
۶	وسایل نقلیه که برای مسابقات رانندگی به کار می روند	۵۰
۷	موتورسیکلت هایی که برای مسابقات رانندگی به کار می روند	۳۰
۵	وسایل نقلیه ای که حسب مقررات، ملزم به داشتن معاینه فنی بوده و فاقد آن باشند	۵
۱۵	وسایل نقلیه ای که مجاز به اتصال یدک اضافی باشند بابت اتصال هر یدک اضافی	۱۵
۱۰	وسایل نقلیه ای که بیش از ۱۵ سال از سال ساخت آنها گذشته باشد	به ازای هر سال مازاد بر ۱۵ سال، ۲ درصد (حداکثر ۲۰ درصد)
۱۱	وسایل نقلیه ای که دارنده آن طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای نمره منفی باشد	به ازای هر نمره منفی در زمان خرید بیمه نامه ۱ درصد (حداکثر ۳۰ درصد)
۱۲	وسایل نقلیه ای که طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای تخلفات حادثه ساز ثبت شده باشند	به ازای هر تخلف حادثه ساز ثبت شده در دوره اعتبار بیمه نامه قبلی نیم درصد (حداکثر تا ۳ درصد)

ماده ۵- به حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده تخفیف تعلق می‌گیرد:

درصد تخفیف حق بیمه پایه	مصادیق تخفیف حق بیمه پایه	ردیف
۵	وسایل نقلیه‌ای که برای اولین بار شماره گذاری می‌شوند	۱
۵۰	وسایل نقلیه عمومی شهری حمل مسافر با ظرفیت بیش از شش نفر شامل اتوبوس، مینی بوس، ون و استیشن	۲
۱۰	وسایل نقلیه‌ای که دارنده آن وفق آیین نامه موضوع تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون دارای گواهینامه معتبر طی دوره‌های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر باشد	۳

ماده ۶- در صورتی که خسارتی از محل بیمه نامه پرداخت نشود، بیمه‌گر موظف است پس از اعمال تخفیف موضوع ماده (۵) این آیین‌نامه، از سال دوم به بعد هنگام تجدید بیمه نامه به ازای هر سال پنج درصد و حداکثر هفتاد درصد تخفیف عدم خسارت در حق بیمه پایه موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه اعمال نماید. این تخفیف در جدول موضوع تبصره (۱) این ماده به عنوان واحد محسوب می‌شود.

تبصره ۱- مادامی که درصد تخفیف عدم خسارتی که به موجب مقررات قبلی به دارنده تعلق گرفته است بیش از درصدهای متعلقه طبق این آیین‌نامه باشد، هنگام تجدید بیمه نامه درصد تخفیف قبلی ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۲- درصد تخفیف عدم خسارت آن دسته از دارندگانی که در مدت اعتبار بیمه نامه موجب پرداخت خسارت از محل بیمه نامه شوند، هنگام تجدید بیمه نامه به تناسب نوع و تعداد خسارت، به شرح جدول زیر کاهش می‌یابد:

تعداد خسارت	یک بار	دو بار	سه بار و بیشتر
نوع خسارت مالی	۲۰ واحد	۳۰ واحد	۴۰ واحد
نوع خسارت بدنی	۳۰ واحد	۷۰ واحد	۱۰۰ واحد

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

تبصره ۳- در صورتی که در طول مدت اعتبار بیمه نامه، در یک حادثه بیمه گر هم خسارت مالی و هم خسارت بدنی پرداخت نموده باشد، صرفاً واحدهای مقرر برای خسارت های بدنی ملاک محاسبه خواهند بود.

تبصره ۴- در صورتی که دارنده فاقد تخفیف باشد یا کاهش میزان تخفیف وی براساس جدول فوق بیش از درصد تخفیف سال های قبل باشد، حق بیمه پایه موضوع ماده (۳) این آیین نامه معادل مابه التفاوت آنها افزایش خواهد یافت.

ماده ۷- حق بیمه پایه ای که با رعایت ماده (۳) این آیین نامه تعیین می شود، برای بیمه نامه های با مدت یک سال است و چنانچه مدت بیمه نامه کمتر از یک سال باشد، حق بیمه پایه آن به شرح جدول زیر محاسبه خواهد شد:

مدت بیمه	حق بیمه پایه بر مبنای حق بیمه یکساله
تا پنج روز	۵ درصد
از شش روز تا پانزده روز	۱۰ درصد
از شانزده روز تا سی روز	۱۵ درصد
از سی و یک روز تا شصت روز	۲۵ درصد
از شصت و یک روز تا نود روز	۳۰ درصد
از نود و یک روز تا صد و بیست روز	۴۰ درصد
از صد و بیست و یک روز تا صد و پنجاه روز	۵۰ درصد
از صد و پنجاه و یک روز تا صد و هشتاد روز	۶۰ درصد
از صد و هشتاد و یک روز تا دویست و هفتاد روز	۸۰ درصد
از دویست و هفتاد و یک روز تا سیصد و پنج روز	۱۰۰ درصد

ماده ۸- بیمه گر مجاز است با رعایت شرایط زیر حق بیمه شخص ثالث بیمه نامه های یک ساله را به صورت اقساطی دریافت نماید:

الف - در صورتی که شخص حقوقی متعهد شود که اقساط حق بیمه وسایل نقلیه متعلق به خود یا کارکنان خود و یا والدین، همسر و یا اولاد کارکنان را از حقوق آنها کسر و در وجه بیمه گر پرداخت نماید، باید حداقل بیست و پنج درصد مبلغ حق بیمه همزمان با صدور بیمه نامه دریافت گردد و باقیمانده حق بیمه به نحوی تقسیط شود که کل حق بیمه حداکثر در شش ماه اول اعتبار بیمه نامه وصول شود.

www.BimehSara.com

۹۶۲۲ ت ۵۳۶۲ هـ

شماره.....

تاریخ..... ۱۳۹۶/۱۱/۰۴

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

ب- برای سایر اشخاص حقیقی در صورتی که حداقل پنجاه درصد مبلغ حق بیمه همزمان با صدور بیمه نامه دریافت گردد و باقیمانده حق بیمه به نحوی تقسیط شود که کل حق بیمه حداکثر در شش ماه اول اعتبار بیمه نامه وصول شود.

تبصره ۱- بیمه گر موظف است در بیمه نامه قسطی مبلغ هر قسط و سررسید آن را درج نماید.

تبصره ۲- در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه به دیگری، انتقال گیرنده مسئول پرداخت اقساط باقیمانده حق بیمه (اعم از سررسید شده یا سررسید نشده) خواهد بود.

تبصره ۳- تاخیر در پرداخت یا عدم پرداخت اقساط حق بیمه رافع مسئولیت بیمه گر در قبال زیان دیدگان و سایر اشخاص ذی نفع نیست و بیمه گر موظف به ایفای تعهدات قانونی مربوط است.

ماده ۹- چنانچه بیمه گذار، بیمه گر جدیدی را برای تجدید بیمه شخص ثالث انتخاب نماید، بیمه گر جدید موظف است با توجه به سوابق قبلی وی طبق مفاد این آیین نامه، حق بیمه مربوط را با احتساب تخفیفات و اضافه نرخهای وی محاسبه و دریافت نماید.

ماده ۱۰- نیروی نظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف سه ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، امکان دسترسی بیمه مرکزی و صندوق تامین خسارت های بدنی را به سوابق تخلفات و تصادفات رانندگان و نمرات منفی ثبت شده فراهم نماید تا در اختیار بیمه گر قرار گیرد.

ماده ۱۱- نحوه اجرای این آیین نامه در خصوص ثبت اطلاعات و بیمه نمودن خودروهای نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان های وابسته و خودروهای تعلق به دستگاه های امنیتی طبق دستورالعمل مشترکی خواهد بود که توسط بیمه مرکزی و وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و اطلاعات تهیه و ابلاغ می شود.

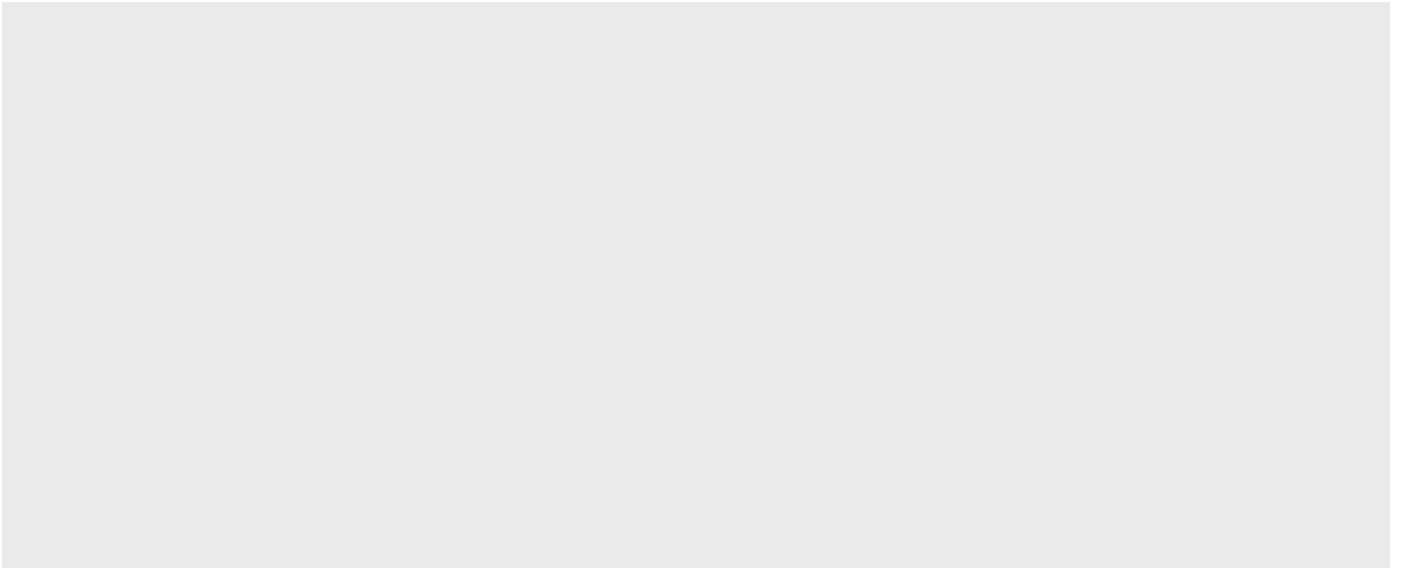
اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

محمد

آیین نامه ماده 18

تبصره 5 قانون

شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی - وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت صنعت، معدن و تجارت - بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۹/۲۴ به پیشنهاد مشترک بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و به استناد تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون بیمه اجباری خسارات واردشده به

شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -

۲- آموزشگاه: آموزشگاه های رانندگی و سایر مؤسسات و مراکزی که مجوز برگزاری دوره آموزش رانندگی ایمن و کم خطر را از پلیس راهنمایی و رانندگی اخذ نموده و با رعایت مفاد این آیین نامه به صورت حضوری یا مجازی نسبت به آموزش دارندگان گواهینامه رانندگی اقدام می نماید.

۳- دوره آموزش رانندگی ایمن و کم خطر: آموزش های نظری و عملی موضوع ماده (۲) این آیین نامه که توسط آموزشگاه به متقاضیان گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم خطر ارائه می شود.

۴- گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم خطر: مدرکی که از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران برای اشخاصی که موفق به طی دوره آموزش رانندگی ایمن و کم خطر شده اند و در آزمون مربوط نمره قبولی را کسب نموده اند، صادر می شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

- ماده ۲-** دوره آموزش رانندگی ایمن و کم خطر مشتمل بر سر فصل های آموزشی زیر می باشد:
- ۱- آموزش آیین نامه راهنمایی و رانندگی و سایر مقررات مرتبط با حوزه شدآمد (ترافیک) از جمله مقررات بیمه ناظر به شرایط رانندگی ایمن و کم خطر (۳ ساعت).
  - ۲- امداد و نجات در سوانح رانندگی (۲ ساعت).
  - ۳- مهارت رانندگی در شرایط مختلف اقلیمی و آب و هوایی و عملیات تدافعی در رانندگی و روش های مقابله با خطر (۲ ساعت).
  - ۴- آموزش مهارت فنی و کارکرد اجرای وسیله نقلیه در شرایط ایمن و کم خطر (۲ ساعت).
- ماده ۳-** محتوای دوره آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر متناسب با نوع گواهینامه بر اساس دستورالعمل مشترک پلیس راهنمایی و رانندگی و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای) ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه تهیه و پس از تأیید وزیر کشور توسط پلیس راهور ابلاغ می شود.
- تبصره-** هزینه آموزش موضوع این آیین نامه به صورت سالانه توسط کمیسیون نظارت سازمان صنعت، معدن و تجارت مراکز استان ها تعیین و ابلاغ می گردد.
- ماده ۴-** دارندگان انواع گواهینامه رانندگی می توانند در دوره های آموزش رانندگی ایمن و کم خطر که از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی اعلام می شود، شرکت نموده و گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم خطر دریافت نمایند.
- ماده ۵-** شرکت های بیمه مکلفند برای وسایل نقلیه متعلق به دارندگان گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم خطر به میزان مقرر در ردیف (۳) جدول ماده (۵) آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن موضوع تصویب نامه شماره ۹۶۲۳۲/ت/۵۳۶۲۰ هـ مورخ ۱۳۹۶/۸/۶، در حق بیمه متعلق بیمه های موضوع قانون برای وی تخفیف اعمال نمایند.
- ماده ۶-** در موارد زیر گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم خطر از درجه اعتبار ساقط شده و اعطای تخفیف منوط به طی مجدد دوره آموزشی خواهد بود:
- ۱- عدم تمدید گواهینامه رانندگی در موعد مقرر، ضبط یا ابطال آن توسط مراجع ذی ربط.
  - ۲- داشتن (۲۰) نمره منفی یا بیشتر به نام دارنده گواهینامه.

۱۱۶۳۳۷ / ت ۵۴۵۲۵ هـ

شماره .....
تاریخ ۱۴۰۰ / ۹ / ۲۹

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۳- مقصر شناخته شدن دارنده گواهینامه در تخلفات حادثه‌ساز موضوع ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی به موجب گزارش پلیس راهنمایی و رانندگی یا داشتن سابقه پرداخت خسارت در سال بیمه‌ای ماقبل.

تبصره- پلیس راهنمایی و رانندگی موظف است به منظور امکان اعمال تخفیف‌های موضوع این آیین‌نامه، اطلاعات مربوط به آخرین وضعیت گواهینامه‌های آموزش رانندگی ایمن و کم‌خطر، گواهینامه‌های رانندگی، سوابق رانندگی و سوابق نمرات منفی دارندگان گواهینامه‌های رانندگی را در سامانه مربوط ثبت و دسترسی‌های لازم را در اختیار شرکت‌های بیمه قرار دهد.

ماده ۷- رانندگانی که تخلف حادثه‌ساز آنها منجر به وقوع حادثه رانندگی و ایجاد خسارت بدنی شود، از تاریخ وقوع حادثه مذکور تا (۲) سال امکان دریافت گواهینامه آموزش رانندگی ایمن و کم‌خطر را نخواهند داشت.

رونوشت با توجه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای اطلاع ریاست محترم مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

ماده ۱۹ - هرگونه قصور یا تقصیر بیمه گر یا نماینده وی در صدور بیمه نامه موضوع این قانون رافع مسؤولیت بیمه گر نیست.

ماده ۲۰ - پوشش های بیمه موضوع این قانون محدود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران است مگر آنکه در بیمه نامه به نحو دیگری توافق شده باشد.

بخش سوم - حقوق و تعهدات صندوق

ماده ۲۱ - به منظور حمایت از زیان دیدگان حوادث ناشی از وسایل نقلیه، خسارت های بدنی وارد به اشخاص ثالث که به علت فقدان یا انقضای بیمه نامه، بطلان قرارداد بیمه، شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه، کسری پوشش بیمه نامه ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه یا تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) این قانون، قابل پرداخت نباشد، یا به طور کلی خسارت های بدنی که خارج از تعهدات قانونی بیمه گر مطابق مقررات این قانون است به استثنای موارد مصرح در ماده (۱۷)، توسط صندوق مستقلی به نام «صندوق تأمین خسارت های بدنی» جبران می شود.

تبصره ۱ - میزان تعهدات صندوق برای جبران خسارت های بدنی معادل مبلغ مقرر در ماده (۸) (با رعایت تبصره ماده) ۹ (و مواد) ۱۰ (و) ۱۳ (این قانون است.

تبصره ۲ - تشخیص موارد خارج از تعهد بیمه گر مطابق مقررات این قانون، بر عهده شورای عالی بیمه است.

تبصره ۳ - صندوق مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد خود را به کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه کند.

ماده ۲۲ - در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه در رشته بیمه شخص ثالث و ناتوانی آن از پرداخت خسارت به زیان دیدگان، به تشخیص بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه، یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی آن به وسیله دادگاه صالح، صندوق، خسارت بدنی که به موجب صدور بیمه نامه های موضوع این قانون به عهده بیمه گر است را پرداخته، پس از آن به قائم مقامی زیان دیدگان به بیمه گر مراجعه می کند.

تبصره ۱ - دادگاه مکلف است نسبت به صدور حکم انتقال اموال و دارایی های بیمه گر مذکور تا میزان مبالغ پرداختی و خسارات وارده به صندوق اقدام کند.

تبصره ۲ - در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه، پرداخت خسارات مالی که برعهده شرکت بیمه مذکور است مشمول ماده (۴۴) (قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۳۰ / ۳ / ۱۳۵۰ خواهد بود.

ماده ۲۳ - در صورتی که زیان دیده، جز در موارد بیمه اختیاری، تمام یا بخشی از خسارت بدنی وارد شده را از مراجع دیگری مانند سازمان بیمه های اجتماعی یا سازمان بیمه کارمندان دولت یا صندوق های ویژه جبران خسارت دریافت کند، نسبت به همان میزان حق مراجعه به صندوق را ندارد. سازمان ها و صندوق های ویژه مذکور حق مراجعه به صندوق و استرداد خسارت پرداخت شده به اشخاص ثالث را ندارند و مکلفند اطلاعات مربوط را در اختیار صندوق قرار دهند. در هر حال در صورتی که زیان دیده علاوه بر دریافت خسارت از سازمان ها و صندوق های ویژه مذکور از صندوق نیز خسارتی دریافت کند، صندوق حق استرداد دارد.

ماده ۲۴ - منابع مالی صندوق به شرح زیر است:

الف - هشت درصد (۸٪) (از حق بیمه اجباری موضوع این قانون بر مبنای نرخنامه مذکور در تبصره) ۳ (ماده) ۱۸ (این قانون

ب - مبلغی معادل حداکثر یک سال حق بیمه اجباری که از دارندگان وسیله نقلیه ای که از انجام بیمه موضوع این قانون خودداری کنند وصول می شود.

میزان مبلغ مذکور، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی آن به پیشنهاد بیمه مرکزی به تصویب مجمع عمومی صندوق می رسد.

پ - مبالغ بازبافتی از مسببان حوادث، دارندگان وسایل نقلیه، بیمه گران و سایر اشخاصی که صندوق پس از جبران خسارت زیان دیدگان مطابق مقررات این قانون حسب مورد دریافت می کند.

ت - درآمد حاصل از سرمایه گذاری وجوه صندوق با رعایت ماده (۲۷) این قانون

ث - بیست درصد) ۲۰٪ (از جریمه های وصولی راهنمایی و رانندگی در کل کشور

ج - بیست درصد) ۲۰٪ (از کل هزینه های دادرسی و جزای نقدی وصولی توسط قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی

چ - جریمه های موضوع بند (پ) ماده (۴)، ماده (۴۴) (و بند (ت) ماده (۵۷) این قانون

ح - کمکهای اعطائی از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی

تبصره ۱ - مدیر صندوق و هیأت نظارت مکلفند هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد بند (پ) را به اعضای مجمع عمومی صندوق اعلام کنند.

تبصره ۲ - کلیه درآمدهای منابع موضوع بندهای (ث) و (ج) به محض تحقق به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود و صددرصد (۱۰۰٪) آن به صندوق اختصاص می یابد.

تبصره ۳ - در صورت کمبود منابع مالی صندوق، دولت موظف است در بودجه سنواتی سال بعد کسری منابع صندوق را تأمین کند.

تبصره ۴ - درآمدهای صندوق مشمول مالیات به نرخ صفر بوده و از هرگونه عوارض معاف است. همچنین صندوق از پرداخت هزینه های دادرسی و اوراق و حق الاجراء معاف می باشد.

تبصره ۵ - صندوق می تواند با تصویب مجمع عمومی مربوط، حداکثر تا دودرصد) ۲٪ (از منابع مالی خود را جهت تعمیم امر بیمه، گسترش فرهنگ بیمه، ترغیب رانندگان فاقد بیمه نامه شخص ثالث به اخذ بیمه نامه و پیشگیری از زیانهای ناشی از حوادث رانندگی از طریق عقد قرارداد با وزارتخانه ها و دستگاههای اجرائی ذی ربط از قبیل سازمان صدا و سیما، وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی و ورزش و جوانان اختصاص دهد.

تبصره ۶ - در آرای غیابی برای بازبافت خسارات موضوع بند (پ) این ماده، صندوق می تواند بدون سپردن تأمین یا تضمین موضوع تبصره (۲) ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۲۱ / ۱ / ۱۳۷۹ نسبت به تقاضای اجرای احکام غیابی اقدام کند.

تبصره ۷ - دولت می تواند در بودجه های سنواتی بخشی از درآمدهای ناشی از فروش حاملهای انرژی را به صندوق اختصاص دهد. در صورت تصویب به تناسب سهم صندوق از محل فروش بیمه نامه موضوع بند (الف) این ماده کاهش پیدا می کند.

ماده ۲۵ - صندوق مکلف است بدون اخذ تضمین از زیان دیده یا مسبب زیان، خسارت زیان دیده را پرداخت نموده و پس از آن مکلف است به شرح زیر به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی وجوه پرداخت شده را بازیافت کند:

الف - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب نداشتن، انقضاء یا بطلان بیمه نامه باشد به مسبب حادثه رجوع می کند.

ب - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب تعلیق یا لغو پروانه یا توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) (این قانون باشد به بیمه گر و مدیران آن رجوع می کند.

پ - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه باشد، پس از شناخته شدن آن حسب مورد به مسبب حادثه یا بیمه گر وی رجوع می کند.

ت - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب خارج از ظرفیت بودن سرنشینان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه باشد به مسبب حادثه رجوع می کند.

تبصره ۱ - در موارد زیر صندوق نمی تواند برای بازیافت به مسبب حادثه رجوع کند:

۱ - در موارد جبران کسری پوشش بیمه نامه ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه (پرداخت خسارت به استناد ماده (۱۳) (این قانون)

۲ - تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) (این قانون

۳ - در مواردی که زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه بیش از سقف تعهدات بیمه گر موضوع تبصره ماده (۱۲) (این قانون باشند.

۴ - در مواردی که صندوق به موجب قانون معادل دیه مرد مسلمان را به زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی پرداخت می کند برای بازپرداخت مابه التفاوت دیه شرعی با دیه مرد مسلمان

تبصره ۲ - صندوق مجاز است با در نظر گرفتن شرایط و وضعیت وقوع حادثه، علت نداشتن بیمه نامه، سوابق بیمه ای مسبب حادثه، وضعیت مالی و معیشتی مسبب حادثه و سایر اوضاع و احوال مؤثر در وقوع حادثه نسبت به تقسیط یا تخفیف در بازیافت خسارت از مسبب حادثه اقدام کند. نحوه بازیافت از مسبب حادثه با رعایت مقررات راجع به نحوه اجرای محکومیت های مالی و میزان بازیافت مطابق آیین نامه ای است که بنا به پیشنهاد هیأت نظارت صندوق و مجمع عمومی صندوق به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

ماده ۲۶ - اسناد مربوط به مطالبات و پرداخت های خسارت صندوق در حکم اسناد لازم الاجراء است و از طریق دواير اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک قابل مطالبه و وصول می باشد.

ماده ۲۷ - صندوق مجاز است موجودی نقدی مازاد خود را نزد بانکهای دولتی سپرده گذاری و یا اوراق بهادار بدون خطر (ریسک) خریداری کند مشروط بر آنکه سرمایه گذاری های مذکور به نحوی برنامه ریزی شود که همواره امکان انجام تعهدات صندوق وجود داشته باشد.

ماده ۲۸ - صندوق، نهاد عمومی غیردولتی است و چگونگی اداره آن براساس اساسنامه ای است که با رعایت موارد زیر و به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و ظرف مهلت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد:

الف - ارکان صندوق عبارتند از: مجمع عمومی، هیأت نظارت، مدیر صندوق و حسابرس

ب - اعضای مجمع عمومی صندوق عبارت از وزرای امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس مجمع، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دادگستری و صنعت، معدن و تجارت، دادستان کل کشور (بدون حق رأی) و رئیس کل بیمه مرکزی است. مجمع عمومی صندوق حداقل یک بار در سال تشکیل می شود. مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده نیز به تقاضای هر یک از اعضاء به دعوت رئیس مجمع تشکیل می شود.

یکی از نمایندگان عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، به پیشنهاد کمیسیون مذکور و تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی در جلسات مجمع شرکت می کند. مدیر صندوق بدون حق رأی دبیر مجمع عمومی است.

پ - اعضای هیأت نظارت صندوق عبارت از نمایندگان وزرای امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دادگستری، دادستان کل کشور (بدون حق رأی)، بیمه مرکزی و اتحادیه (سندیکای) بیمه گران ایران است. اعضای هیأت نظارت غیر از مدیر صندوق به صورت غیرموظف خواهند بود؛

تبصره - نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی در هیأت نظارت، مدیر صندوق است که دبیر هیأت نظارت نیز خواهد بود. مدیرعامل ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند بدون حق رأی در جلسات هیأت نظارت شرکت می کند.

ت - مدیر صندوق به پیشنهاد رئیس کل بیمه مرکزی و تصویب مجمع عمومی انتخاب و با حکم رئیس مجمع عمومی برای مدت چهار سال منصوب می شود. انتخاب مجدد مدیر صندوق برای یک دوره بلامانع است. مجمع عمومی می تواند نسبت به عزل مدیر صندوق قبل از پایان مدت مذکور اتخاذ تصمیم کند.

ث - مرکز اصلی صندوق، تهران است. در صورت لزوم با تصویب مجمع عمومی می تواند در مراکز استان ها شعبه ایجاد یا نمایندگی اعطاء کند. اقامه دعوی علیه صندوق در محل استقرار شعب صندوق نیز ممکن است.

وظایف و اختیارات مجمع عمومی، هیأت نظارت و مدیر صندوق و نیز نحوه انتخاب و وظایف و اختیارات حسابرس به موجب اساسنامه مصوب هیأت وزیران تعیین می شود.

ماده ۲۹ - کلیه اختلافات بین صندوق و شرکتهای بیمه که ممکن است در اجرای این قانون به وجود آید به وسیله هیأتی مرکب از دو نفر حقوقدان آشنا با حقوق بیمه به انتخاب وزیر دادگستری و سه متخصص بیمه به انتخاب بیمه مرکزی، صندوق و اتحادیه (سندیکای) بیمه گران هر کدام یک نفر حل و فصل می شود. ملاک تصمیم گیری، رأی اکثریت اعضای هیأت است و رأی صادر شده لازم الاجراء می باشد. هریک از طرفین می تواند ظرف مدت بیست روز از ابلاغ رأی در مرجع قضائی ذی صلاح اقامه دعوی کند.

ماده ۳۰ - اشخاص ثالث زیان دیده حق دارند با ارائه مدارک لازم برای دریافت خسارت به طور مستقیم حسب مورد به شرکت بیمه مربوط و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی مراجعه کنند. همچنین مسبب حادثه می تواند با ارائه مدارک لازم جهت تشکیل پرونده پرداخت خسارت به زیان دیده حسب مورد به بیمه گر یا صندوق مراجعه کند.

آیین نامه اجرائی این ماده توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه ماده 30

قانون شخص ثالث

بسمه تعالی

شماره: ۹۶/۱۰۰/۵۲۶۵۲

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۵/۲۸

پیوست: دارد

**بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران**

رئیس کل

مدیران عامل محترم شرکت‌های سهامی بیمه ایران / آسیا / البرز / دانا / معلم
پارسیان / کار آفرین / ارزی / سینا / ملت / دی / سامان / حافظ / امید / ایران معین / نوین
میهن / پاسارگاد کوثر / ما / آرمان / آسماری / تعاون / سرمد / تجارت نو / حکمت صبا

موضوع: ابلاغ «آیین نامه اجرایی ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص
ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -

با سلام؛

بدین وسیله «آیین نامه اجرایی ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات
وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه ۱- مصوب
۱۳۹۵ -» که در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۸ هیئت محترم وزیران به تصویب
رسیده است، در ۴ صفحه به شرح پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

عبدالناصر همتی

سیماب

شرکت سهامی بیمه ایران

تلفن: ۲۴۵۵۱۰۰۰ شماره: ۲۲۰۵۴۰۹۹ E-mail: Secretariat@centinsur.ir
صندوق پستی ۱۹۶۷۷۶۴۱۱۱ - صندوق پستی ۱۹۳۹۵۰۰۵۸۸

۹۶/۱۰۰/۵۲۶۵۲
۲۸/۰۵/۱۳۹۶
۲۹, ۴۰, ۴۱

۵۳۴۳۶۵/۵۸۶۶۶

شماره.....
تاریخ..... ۱۳۹۲/۱۵/۱۲

وزارت امور اقتصادی و دارایی
تیمار شماره.....

۱۳۹۲/۱۵/۱۲

۹۳۵۶۶

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

* با صلوات بر محمد و آل محمد *

دبیرخانه مرکزی
باسلام
سازمان کار و تامین اجتماعی
وزارت امور اقتصادی و دارایی
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۵/۱۸

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری - وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۲/۱۵/۱۸ به پیشنهاد شماره ۶۲/۱۳۰۷۱۳ مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۸
وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص
ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر
تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده
به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می رود و سایر اصطلاحات
تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از
وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - است:
- الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از
وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -
- ب - زیان دیده: هر شخصی که به سبب حوادث موضوع قانون دچار خسارت بدنی و یا مالی شود
به استثنای راننده مسبب حادثه.
- پ - بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و هر شرکت بیمه غیر دولتی دارای مجوز فعالیت در رشته
بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی.
- ت - بیمه نامه شخص ثالث: سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه، متعلق به وسیله نقلیه موضوع
ماده (۲) قانون، میان دارنده وسیله نقلیه و بیمه گر که دارای تاریخ اعتبار باشد.
- ث - ذی نفع: زیان دیده یا اولیای دم یا قائم مقام مشرفی و یا نماینده قانونی وی حسب مورد.
- ج - راننده مسبب حادثه: شخصی که مطابق قوانین و مقررات مربوط، مسئول جبران
خسارت های وارده شناخته می شود.

مهر و امضاء مسئول امور حقوقی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب امر هیات وزیران

ماده ۲- برای دریافت خسارت بدنی، ذی نفع حق دارد با ارایه اصل یا تصویر برابر اصل مدارک زیر به طور مستقیم، حسب مورد به بیمه گر مربوط یا صندوق مراجعه نماید:

الف- گزارش کارشناس رهنمایی و رانندگی یا مقامات انتظامی، و یا گزارش کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (در حوادث ریلی)، یا نظریه قطعی کارشناسان یا هیئت کارشناسی منتخب مراجع قضایی.

ب- مدرک شناسایی معتبر، گذرنامه یا هر گونه مدرک ضاعده از سوی مراجع ذی صلاح برای اتباع خارجی.

پ- جواز دفن یا گواهی فوت یا شناسنامه باطل شده متوفی.

ت- نظریه پزشکی قانونی در صورت نیاز.

ث- رأی مرجع قضایی در صورت نیاز.

ج- گواهی انحصار وراثت در صورت فوت زبان ده.

چ- اوراق بالینی بیمارستانی، کاربرد (فرم) مراقبت های اورژانس، اظهارات شهود حسب مورد و شماره حساب ذی نفع (صرفاً برای ارایه به صندوق).

تبصره ۱- راننده مسبب حادثه می تواند با ارایه مدارک موضوع این ماده برای تشکیل و تکمیل پرونده پرداخت خسارت بدنی به زبان دیده حسب مورد به بیمه گر یا صندوق مراجعه کند.

تبصره ۲- رهنمایی و رانندگی موظف است اعلام های مربوط به گواهینامه رانندگی از سوی بیمه گر مربوط را ظرف دو هفته پاسخ دهد. در هر صورت پرداخت خسارت به زبان دیده موکول به پاسخ رهنمایی و رانندگی نیست.

تبصره ۳- در حوادث رانندگی متجر به فوت، در صورت مطالبه قائم مقام قانونی یا درخواست راننده مسبب حادثه، بیمه گر مربوط یا صندوق حسب مورد می تواند بدون نیاز به رأی مرجع قضایی و با رعایت ماده (۳۶) قانون، خسارت بدنی را پرداخت نماید.

تبصره ۴- در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت، در صورت مطالبه زبان دیده یا قائم مقام قانونی وی، بیمه گر مربوط یا صندوق حسب مورد مکلف است بلافاصله (حداکثر تا یازده روز) حداقل پنجاه درصد دیه تفریبی را پرداخت نماید و باقی مانده آن را پس از معین شدن میزان قطعی دیه با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) قانون بپردازد.

ماده ۳- برای دریافت خسارت مالی، زبان دیده یا نماینده قانونی وی حق دارد با ارایه اطلاعات و اصل یا تصویر برابر اصل مدارک زیر به طور مستقیم به بیمه گر مربوط مراجعه نماید:

الف- بیمه نامه شخص ثالث یا هر گونه مدرک دیگری که حاکی از بیمه بودن وسیله نقلیه مسبب حادثه در زمان وقوع حادثه باشد.

ب- گزارش کارشناس راهتمایی و رانندگی و یا گزارش کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (در حوادث ریلی) یا نظریه تطبیقی کارشناس یا هیئت کارشناسی منتخب مراجع قضایی.
پ- مدرک شناسایی راننده مسبب حادثه.

تبصره - زاننده متعصبیه حادثه می تواند با ارایه مدارک موضوع این ماده جهت تشکیل و تکمیل پرونده پرداخت خسارت مالی به زیان دیده به بیمه گر مراجعه کند.
ماده ۴- در اجزای ماده (۳) قانون بیمه گر مکلف است در صورت وجود شرایط زیر با تریات مدارک موضوع ماده (۳) این آیین نامه بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی خسارت مالی زیان دیده را پرداخت نماید:

الف- وسایل نقلیه طرفین در زمان وقوع حادثه دارای بیمه نامه شخص ثالث معتبر باشند.
ب- به نحو قطعیتی از جمله مراجعه همزمان مقصر و زیان دیده به همراه وسیله نقلیه مربوطه یا مراجعه مستقیم کارشناس ارزیاب احراز شود که بین طرفین در خصوص راننده مسبب حادثه اختلافی نباشد.

پ- خسارت مالی وارده یا متعاقب شده از سوی زیان دیده حداکثر تا سقف تعهد مالی اجباری مندرج در ماده (۴) قانون باشد.

ماده ۵- صندوق یا بیمه گر حسب مورد مکلفند در اولین مراجعه زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها، ضمن اعلام کتبی فهرست مدارک مندرج در مواد (۲) و (۳) این آیین نامه، کار بزرگ (فرم) اعلام خسارت را با درج تاریخ و امضاء از ایشان اخذ و ثبت نموده و رسید یا شناسه (کد) رهگیری مربوطه را به ایشان تحویل نمایند.

تبصره ۱- در صورت وجود نقص در مدارک ازایه شده، بیمه گر یا صندوق موظف است مراتب را ظرف سه روز کاری پس از دریافت مدارک به صورت کتبی به زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها اعلام نماید.

تبصره ۲- صندوق یا بیمه گر حسب مورد مکلفند بلافاصله پس از تکمیل مدارک پرونده رسیدی مبنی بر تکمیل پرونده به زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها تحویل نمایند.

ماده ۶- بیمه گر موظف است در مواردی که خسارت بدنی زیان دیده بیشتر از سقف تعهدات بدنی مندرج در بیمه نامه شخص ثالث باشد قبل از پرداخت کلی خسارت بدنی، بلافاصله مراتب را به همراه مدارک موضوع ماده (۲) این آیین نامه از طریق سازمانه الکترونیک موضوع ماده (۵۵) قانون یا سایر سامانه های مورد تأیید بیمه مرکزی برای صندوق و بیمه مرکزی ارسال نماید. صندوق موظف است

موضوع این ماده در صورت لزوم در صورت لزوم

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب آراء هیات وزیران

ظرف پانزده روز کاری پس از اعلام مراتب و ارسال مدارک مذکور نتیجه را به بیمه گر و بیمه مرکزی اعلام نماید. عدم اعلام نتیجه در مهلت یادشده به منزله پذیرش تعهد از جانب صندوق خواهد بود.

ماده ۲- بیمه گر موظف است در ارزیابی خسارت مالی وارد شده به وسیله نقلیه زیان دیده، علاوه بر هزینه های جایگزینی قطعات آسیب دیده و اجرت تعمیر وسیله نقلیه، مالیات بر ارزش افزوده و هزینه پرداخت شده برای نجات و یا انتقال وسیله نقلیه خسارت دیده به نزدیکترین محل مناسب برای تعمیر را در نظر گیرد و نسبت به پرداخت این موارد تا سقف تعهدات مالی مندرج در بیمه نامه شخص ثالث یا رعایت تبصره (۳) ماده (۸) قانون اقدام نماید.

تبصره ۱- در صورت تخلف بیمه گر از مفاد این ماده، بیمه مرکزی موظف است ظرف پانزده روز به درخواست زیان دیده یا واثنده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها رسیدگی و در مورد آن اتخاذ تصمیم نماید. تصمیم بیمه مرکزی برای بیمه گر لازم الاجرا می باشد. در صورت عدم تمکین بیمه گر به تصمیم مذکور مطابق ماده (۵۷) قانون اقدام خواهد شد.

تبصره ۲- اجرائی این ماده نافی حق مراجعه مستقیم زیان دیده یا واثنده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها به مرجع قضائی یا سایر مراجع صلاحیت دار و طرح دعوی علیه بیمه گر یا صندوق نخواهد بود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور
ص

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، آیین تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

در: دفتر ریاست جمهوری، تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۱

ماده ۳۱ - بیمه گر و صندوق حسب مورد مکلفند حداکثر پانزده روز پس از دریافت مدارک مورد نیاز، خسارت متعلقه را پرداخت کنند.

ماده ۳۲ - در حوادث منجر به خسارت بدنی، زیان دیده، اولیای دم یا وراث قانونی موظفند پس از قطعی شدن مبلغ خسارت برای تکمیل مدارک به منظور دریافت خسارت، به بیمه گر مراجعه کنند. بیمه گر مکلف است حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ قطعی شدن مبلغ خسارت، مبلغ خسارت را به زیان دیده پرداخت و در صورت عدم مراجعه وی در مهلت مذکور نزد صندوق تودیع و قبض واریز را به مرجع قضائی مربوط تحویل دهد. در این صورت تعهد بیمه گر و مسبب حادثه، ایفاء شده تلقی می شود. صندوق مکلف است بلافاصله پس از درخواست زیان دیده مبلغ مذکور را عیناً به وی پرداخت نماید.

تبصره ۱ - در مواردی که صندوق مطابق مقررات این قانون رأساً مکلف به پرداخت خسارت بدنی است، پس از قطعی شدن مبلغ خسارت چنانچه زیان دیده یا قائم مقام وی، تا بیست روز پس از ابلاغ اظهارنامه رسمی به وی برای دریافت خسارت به صندوق مراجعه نکند، مبلغ مذکور به عنوان امانت نزد صندوق باقی مانده و در زمان مراجعه زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی عیناً پرداخت می شود.

تبصره ۲ - در مواردی که رأی صادرشده از دادگاه بدوی، صرفاً از جنبه عمومی مورد تجدیدنظرخواهی قرار گرفته باشد، زیان دیده یا وراث قانونی و بیمه گر یا صندوق باید طبق مفاد این ماده اقدام کنند.

تبصره ۳ - ملاک قطعی شدن میزان خسارت موضوع این ماده، قطعیت حکم دادگاه است.

ماده ۳۳ - چنانچه بیمه گر یا صندوق به رغم کامل بودن مدارک، تکلیف مقرر در ماده (۳۱) این قانون را انجام ندهند و در پرداخت خسارت تأخیر کنند و یا بیمه گر تکلیف مقرر در ماده (۳۲) این قانون را انجام ندهد، به پرداخت جریمه ای معادل نیم در هزار به ازای هر روز تأخیر در حق زیان دیده یا قائم مقام وی محکوم می شود.

ماده ۳۴ - در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت، در صورت مطالبه زیان دیده، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه و یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۶ / ۷ / ۱۳۸۴) در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) و پزشکی قانونی، بیمه گر وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق، حسب مورد مکلفند بلافاصله حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از دیه تقریبی را به اشخاص ثالث زیان دیده پرداخت کرده و باقی مانده آن را پس از معین شدن میزان قطعی دیه با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) این قانون بپردازند.

ماده ۳۵ - هزینه های معالجه اشخاص ثالث زیان دیده و راننده مسبب حادثه در صورتی که مشمول قانون دیگری نباشد، با لحاظ ماده (۳۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حسب مورد برعهده بیمه گر مربوط یا صندوق است.

ماده ۳۶ - در حوادث منجر به فوت، در صورت مطالبه اولیای دم یا قائم مقام متوفی یا درخواست مسبب حادثه بدون نیاز به رأی مراجع قضائی، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی، کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) یا پلیس راه و در صورت لزوم گزارش سایر مقامات انتظامی و پزشکی قانونی بیمه گر وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق حسب مورد می توانند خسارت بدنی را به ورثه قانونی متوفی با رعایت ماده (۳۱) این قانون بپردازند.

در صورت عدم مطالبه نیز، بیمه گر می تواند بدون نیاز به رأی مرجع قضائی خسارت بدنی را مطابق ماده (۳۲) این قانون به صندوق تودیع کند.

تبصره - چنانچه علی رغم وجود گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه و یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (موضوع تبصره) ۲ (ماده) ۲ (قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی) و نظر نهائی پزشکی قانونی، شرکت بیمه پرداخت خسارات بدنی را موکول به رأی دادگاه کند، پس از صدور رأی مکلف به پرداخت خسارات بدنی به قیمت یوم الاداء بوده و نمی تواند بابت مابه التفاوت خسارت پرداختی و میزان تعهد وی (موضوع ماده) ۱۳ (این قانون) به صندوق رجوع کند.

ماده ۳۷ - بیمه گر، صندوق یا مسبب حادثه به میزان درصد دیه ای که به زیان دیده پرداخت شده یا مطابق ماده (۳۲) این قانون و تبصره آن به صندوق تودیع شده است، بری‌الذمه هستند.

ماده ۳۸ - هرگاه پس از اینکه بیمه گر یا صندوق به موجب این قانون خسارتی را پرداخت کند و به موجب حکم قطعی، برای پرداخت تمام یا بخشی از خسارت مسؤول شناخته نشوند، بیمه گر یا صندوق می تواند به همان میزان به محکوم علیه حکم قطعی، رجوع کند.

ماده ۳۹ - در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی، پرداخت خسارت به صورت نقدی و با توافق زیان دیده و شرکت بیمه مربوط صورت می گیرد. در صورت عدم توافق طرفین در خصوص میزان خسارت قابل پرداخت، شرکت بیمه موظف است در صورت تقاضای زیان دیده، وسیله نقلیه خسارت دیده را در تعمیرگاه مجاز و یا تعمیرگاهی که مورد قبول زیان دیده باشد تعمیر نموده و هزینه های تعمیر را تا سقف تعهدات مالی مندرج در بیمه نامه مذکور پرداخت کند.

تبصره - در صورتی که اختلاف از طریق مذکور حل و فصل نشود، موضوع به یک ارزیاب خسارت (دارای مجوز ارزیابی خسارت از بیمه مرکزی) به انتخاب و هزینه زیان دیده ارجاع می شود. هر یک از طرفین ظرف مدت بیست روز از تاریخ اعلام نظر کتبی ارزیاب می توانند در مرجع صالح، اقامه دعوی کنند. در صورت عدم طرح دعوی توسط طرفین در مهلت مقرر نظر ارزیاب خسارت، قطعی و لازم الاجراء است. هزینه ارزیابی خسارت براساس تعرفه ای است که در ابتدای هر سال توسط بیمه مرکزی پیشنهاد و به تصویب شورای عالی بیمه می رسد. بیمه مرکزی موظف است در صدور مجوز ارزیابی خسارت به گونه ای عمل کند که در تمام شهرستان ها متناسب با نیاز آن شهرستان، ارزیاب خسارت وجود داشته باشد.

ماده ۴۰ - شرکتهای بیمه مکلفند خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع این قانون را در مواردی که وسایل نقلیه مسبب و زیان دیده در زمان حادثه دارای بیمه نامه معتبر بوده و بین طرفین حادثه اختلافی وجود نداشته باشد، حداکثر تا سقف تعهدات مالی مندرج در ماده (۸) این قانون بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی پرداخت کنند.

بخش پنجم - تکالیف سایر نهادها و دستگاههای مرتبط

ماده ۴۱ - به منظور ساماندهی امور مربوط به حوادث رانندگی، دولت مکلف است «سامانه جامع حوادث رانندگی» را مطابق مقررات این قانون با مشارکت همه دستگاههای ذی ربط ایجاد و نسبت به روزآمد کردن و تحلیل مستمر داده های آن اقدام کند.

نیروی انتظامی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (مراکز فوریت های پزشکی (اورژانس) و بیمارستان ها)، سازمان پزشکی قانونی و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظفند اطلاعات مربوط به سوانح رانندگی را فوراً در سامانه مذکور ثبت کنند.

قوه قضائیه نیز مکلف است اطلاعات مربوط به آرای قضائی راجع به حوادث رانندگی را در سامانه مذکور قرار دهد.

دولت موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، سامانه مزبور را راه اندازی و دسترسی برخط (آنلاین) به آن را برای کلیه واحدهای نیروی انتظامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرکتهای بیمه، صندوق و واحدهای قضائی فراهم کند.

تبصره - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است همزمان با تعویض پلاک وسیله نقلیه، مشخصات مالک جدید را در «سامانه جامع حوادث رانندگی» درج کند. همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیز مکلف است اسناد تنظیم شده در خصوص وسایل نقلیه مانند نقل و انتقال، وکالت و رهن را در سامانه مذکور درج کند.

ماده ۴۲ - حرکت وسایل نقلیه موتوری زمینی بدون داشتن بیمه نامه موضوع این قانون ممنوع است. کلیه دارندگان وسایل مزبور مکلفند سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه را هنگام رانندگی همراه داشته باشند و در صورت درخواست مأموران راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه ارائه کنند. مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند از طرق مقتضی مانند دوربین های نظارت ترافیکی ضمن شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه نسبت به اعمال جریمه های مربوط اقدام کنند. همچنین مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند در صورت احراز فقدان بیمه نامه، وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه موضوع این قانون را تا هنگام ارائه بیمه نامه مربوط در محل مطمئنی متوقف کنند. آیین نامه مربوط به نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و دادگستری و بیمه مرکزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره - نیروی انتظامی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش اجرای این ماده را به دادستانی کل کشور، بیمه مرکزی و کمیسیون های قضائی و حقوقی، اقتصادی، اجتماعی و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارسال کند.

آیین نامه ماده 42

قانون شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی
وزارت دادگستری - وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۴/۴ به پیشنهاد وزارت کشور و با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، دادگستری و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۴۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین‌نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند و سایر اصطلاحات مندرج در این آیین‌نامه تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه است:

الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ -

ب - پلیس: مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

پ - بیمه‌گر: شرکت سهامی بیمه ایران و هر شرکت بیمه غیردولتی دارای مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی.

ت - بیمه‌نامه معتبر شخص ثالث: سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه، متعلق به وسیله نقلیه موضوع ماده (۲) قانون، میان دارنده وسیله نقلیه و بیمه‌گر که دارای تاریخ اعتبار باشد.

ث - توقفگاه: توقفگاه‌های مذکور در تصویب‌نامه شماره ۱۷۹۳۹۸/ت/۴۶۸۴۴ک مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۳ و اصلاحات بعدی آن.

ج - توقیف: بازداشتن وسیله نقلیه از حرکت تا زمان ارایه بیمه‌نامه معتبر.

چ - سامانه بیمه‌نامه شخص ثالث: سامانه‌ای الکترونیکی به منظور جمع‌آوری اطلاعات بیمه‌نامه‌های شخص ثالث صادر شده توسط بیمه‌گر.

ح - دارنده وسیله نقلیه: اعم از مالک یا متصرف وسیله نقلیه است و هر کدام که بیمه‌نامه موضوع ماده (۲) قانون را تحصیل کند تکلیف از دیگری ساقط می‌شود.

ماده ۲- بیمه مرکزی موظف است امکان شناسایی برخط وسایل نقلیه دارای بیمه‌نامه معتبر شخص ثالث را برای پلیس و سایر مراجع ذی‌ربط فراهم آورد.

ماده ۳- به منظور درج دقیق مشخصات وسیله نقلیه در بیمه‌نامه معتبر شخص ثالث و تعیین اصالت استعمال برخط وضعیت بیمه‌نامه، پلیس موظف است امکان دسترسی بیمه مرکزی به اطلاعات مورد نیاز را مطابق ماده (۵۴) قانون فراهم آورد.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیأت وزیران

ماده ۴- حرکت وسیله نقلیه بدون داشتن بیمه نامه معتبر شخص ثالث ممنوع است. در صورتی که دارنده وسیله نقلیه مدعی شود بیمه نامه معتبر شخص ثالث را به همراه ندارد، پلیس موظف است براساس استعلام از بیمه، نسبت به احراز دارا بودن بیمه نامه یا فقدان آن اقدام و در صورت فقدان بیمه نامه معتبر شخص ثالث، ضمن اعمال قانون، وسیله نقلیه را توقیف و به توقفگاه منتقل نماید.

تبصره ۱- انتقال وسیله نقلیه به توقفگاه و مسئولیت جبران خسارات وارد شده به وسیله نقلیه در زمان حمل و جابه جایی و طی دوران توقیف، هزینه حمل، جابه جایی و نگهداری وسیله نقلیه و نحوه اخذ وجه براساس تصویب نامه شماره ۱۷۹۳۹۸/ت/۴۶۸۴۴ک مورخ ۱۳۹۱/۹/۱۳ و اصلاحات بعدی آن است.

تبصره ۲- در صورت توقیف وسیله نقلیه به علت فقدان بیمه نامه پس از طی فرآیند این ماده برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی حمل مسافر و بار، دارنده و مؤسسه یا شرکت مربوط موظفند به نحو مطمئن و مناسب نسبت به انتقال مسافران یا بار تا مقصد و همچنین جبران خسارات وارد شده اقدام نمایند.

ماده ۵- به کارگیری وسیله نقلیه فاقد بیمه نامه معتبر شخص ثالث توسط شرکتها و مؤسسات حمل و نقل بار و مسافر ممنوع است. در صورت احراز تخلف، پلیس مکلف است مراتب را در اسرع وقت مطابق ماده (۳۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی - مصوب ۱۳۸۹ - جهت اعمال قانون به مراجع ذیصلاح اعلام نماید.

ماده ۶- رفع هرگونه توقیف از وسایل نقلیه، مستلزم احراز دارا بودن بیمه نامه معتبر شخص ثالث است.

ماده ۷- مراجع ذی ربط موظفند در مبادی ورودی و خروجی مرزهای جمهوری اسلامی ایران نسبت به نظارت و احراز دارا بودن بیمه نامه وسایل نقلیه اقدام و در صورت فقدان بیمه نامه نسبت به توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه معتبر شخص ثالث، با رعایت ماده (۷) قانون اقدام نمایند.

ماده ۸- وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای کشور) موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا در برنامه وسایل نقلیه باربری و صورت وضعیت مسافری، شماره بیمه نامه معتبر شخص ثالث و تاریخ انقضای آن درج گردد.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

ماده ۴۳ - بیمه مرکزی و شرکتهای بیمه موظفند ترتیبی اتخاذ کنند که با استفاده از ابزار مناسب، امکان شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه موضوع این قانون برای پلیس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه فراهم شود.

ماده ۴۴ - دادن بار یا مسافر و یا ارائه هرگونه خدمات به دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه نامه شخص ثالث معتبر، از سوی شرکتهای و مؤسسات حمل و نقل بار و مسافر درون شهری و برون شهری ممنوع است. نظارت بر حسن اجرای این ماده برعهده وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی می باشد تا حسب مورد، شرکتهای و مؤسسات متخلف را به مراجع مذکور در تبصره ۱(ماده) ۳۱(قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی معرفی نمایند.

در صورت احراز تخلف شرکتهای و مؤسسات مذکور توسط مراجع یادشده، پروانه فعالیت آنان از یک ماه تا یک سال معلق و در صورت تکرار تخلف یادشده برای بار چهارم به صورت دائم لغو می شود.

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است امکان احراز اصالت بیمه نامه از طریق سامانه های الکترونیکی را به صورت برخط برای وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور فراهم کند.

تبصره - اعتراض به هر نوع تصمیمات مراجع دولتی موضوع تبصره ۱ (ماده) ۳۱(قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در دیوان عدالت اداری رسیدگی می شود.

ماده ۴۵ - ارائه هرگونه خدمات به وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه و رفع توقیف از آنها، توسط راهنمایی و رانندگی، دفاتر اسناد رسمی و سازمان ها و نهادهای مرتبط با امر حمل و نقل از قبیل تعویض پلاک وسیله نقلیه، تنظیم اسناد رسمی معاملات وسایل مذکور ممنوع می باشد. عدم اجرای تکالیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می شود.

تبصره - انتقال وسایل نقلیه اسقاطی به مراجع و نهادهای ذی ربط و نیز انتقال وسایل نقلیه مشمول خسارت بیمه بدنه به بیمه گر مربوط، از حکم این ماده مستثنی است.

ماده ۴۶ - عقد هرگونه قرارداد حمل و نقل بار یا مسافر از سوی دستگاههای اجرائی و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و مراکز آموزشی و کلیه اشخاص حقوقی در مواردی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه مجاز می باشد با دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه نامه شخص ثالث معتبر، ممنوع است. عدم اجرای تکلیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می شود.

ماده ۴۷ - نیروی انتظامی مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، کلیه واحدهای ثابت و سیار راهنمایی و رانندگی و پلیس راه را به ابزار لازم برای استعمال برخط وضعیت بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه، تجهیز و سامانه مورد نیاز را طراحی یا تکمیل کند.

ماده ۴۸ - ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت مکلف است از صدور هرگونه کارت سوخت و تخصیص اولیه سهمیه یا ادامه آن برای وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه خودداری کند.

تبصره - بیمه مرکزی و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند اطلاعات مربوط به وسایل نقلیه مذکور را به صورت برخط در اختیار ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت قرار دهند.

ماده ۴۹ - مراجع قضائی مکلفند در دعاوی مربوط به حوادث رانندگی، در صورت وجود بیمه نامه معتبر و مکفی و احراز اصالت آن، صرفاً متناسب با جنبه عمومی جرم برای راننده مسبب حادثه قرار تأمین صادر کنند.

تبصره - عدم اجرای این ماده مستوجب مجازات انتظامی درجه سه موضوع ماده (۱۳) قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰/۷/۱۷ برای متخلف است. بیمه مرکزی مکلف است با رعایت مفاد ماده (۵۶) این قانون اطلاعات مربوط به بیمه نامه و بیمه گذاران را به نحوی در اختیار قوه قضائیه قرار دهد که امکان دسترسی مراجع قضائی برای بررسی اصالت بیمه نامه وجود داشته باشد.

ماده ۵۰ - کلیه مراجع قانونی رسیدگی به دعاوی مرتبط با حوادث رانندگی از قبیل دادسرا و دادگاههای رسیدگی کننده به دعاوی ناشی از حوادث موضوع این قانون مکلفند صندوق یا شرکت بیمه مربوط را در مواردی که صندوق یا شرکت بیمه، طرف دعوی نباشند از طرح دعوی علیه مسبب حادثه مطلع نموده، زمان تشکیل جلسات دادگاه را رسماً به آنان اطلاع دهند. همچنین دادگاه مکلف است پس از صدور رأی، نسخه ای از رأی صادر شده را به آنها ابلاغ کند. در این موارد، بیمه گر یا صندوق می تواند با رعایت مقررات قانون آیین دادرسی مدنی نسبت به خسارات بدنی و مالی در دعوی وارد شده یا پس از صدور رأی قطعی مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی اعتراض ثالث کند.

تبصره ۱ - اعتراض ثالث شرکت بیمه یا صندوق مانع از اجرای حکم نیست.

تبصره ۲ - عدم اعلام مراتب طرح دعاوی مرتبط با حوادث رانندگی موضوع این قانون حسب مورد به بیمه گر مربوط یا صندوق یا عدم ابلاغ رأی به آنها مستوجب مجازات انتظامی درجه سه موضوع ماده (۱۳) قانون نظارت بر رفتار قضات است.

ماده ۵۱ - طرح دعاوی واهی موضوع تبصره ماده (۱۰۹) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) در دعاوی راجع به حوادث رانندگی توسط صندوق یا بیمه گر - اعم از اینکه به صورت ورود ثالث یا اعتراض ثالث یا تجدیدنظرخواهی باشد - در صورتی که منجر به تأخیر در پرداخت خسارت شود، مشمول ماده (۳۳) این قانون می شود.

ماده ۵۲ - قوه قضائیه مکلف است تا پایان پانزدهم اسفند هر سال میزان ریالی دیه موضوع ماده (۵۴۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ را تعیین و برای اجراء از ابتدای سال بعد اعلام کند.

ماده ۵۳ - ادارات راهنمایی و رانندگی و پلیس راه حسب مورد مکلفند علاوه بر ثبت جزئیات حادثه در «سامانه جامع حوادث رانندگی»، نسخه ای از آن را به زیان دیده و مسبب حادثه تسلیم نموده، رسید دریافت نمایند.

عدم اجرای تکلیف مذکور مستوجب مجازات مقرر برای لغو دستور موضوع ماده (۳۸) قانون جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۹ است.

ماده ۵۴ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون ترتیبی اتخاذ کند که امکان دسترسی به بانکهای اطلاعاتی آن نیرو در ارتباط با موضوعات مورد نیاز از قبیل مشخصات وسایل نقلیه و دارندگان آنها و گواهینامه های صادر شده و همچنین سوابق تخلفات و تصادفات رانندگان، از طریق سامانه های الکترونیکی به صورت برخط برای مراجع قضائی، صندوق و بیمه مرکزی فراهم شود. اخذ گواهینامه نیازمند کارت پایان خدمت و معافیت سربازی نیست.

ماده ۵۵ - شرکتهای بیمه مجاز به فعالیت در رشته بیمه موضوع این قانون مکلفند ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون با استفاده از سامانه های الکترونیکی امکان دسترسی به کلیه اطلاعات مورد نیاز بیمه مرکزی در رابطه با بیمه نامه های صادر شده و خسارت های مربوط به آنها را به صورت برخط برای بیمه مرکزی فراهم کنند.

ماده ۵۶ - بیمه مرکزی مکلف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون ترتیبی اتخاذ کند که امکان دسترسی به اطلاعات مذکور در مواد (۵۴ و) ۵۵ (این قانون برای کلیه مراجع قضائی، شرکتهای بیمه ذی ربط، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و صندوق فراهم شود.

ماده ۵۷ - بیمه مرکزی بر حسن اجرای این قانون نظارت نموده و در صورت قصور یا تخلف هر یک از شرکتهای بیمه در اجرای قانون، اقدامات زیر را به عمل می آورد. اعمال موارد زیر متناسب با نوع قصور یا تخلف و تعدد و تکرار آن به موجب آیین نامه ای است که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد:

الف - توبیخ کتبی مدیران شرکت بیمه

ب - سلب صلاحیت حرفه ای مسؤول فنی یا مدیر یا معاون فنی یا مدیرعامل یا هیأت مدیره شرکت بیمه، برای حداکثر پنج سال با تأیید شورای عالی بیمه

پ - سلب صلاحیت افراد موضوع بند(ب) به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه

ت - محکوم نمودن شرکت بیمه به پرداخت جریمه نقدی حداکثر تا مبلغ بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) این قانون در زمان پرداخت

ث - تعلیق فعالیت شرکت بیمه در یک یا چند رشته بیمه برای حداکثر یک سال با تأیید شورای عالی بیمه

ج - لغو پروانه فعالیت در یک یا چند رشته بیمه به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه

تبصره ۱ - در مورد بندهای(ت)، (ث) و (ج) این ماده، بیمه مرکزی نظر مشورتی و تخصصی اتحادیه بیمه گران ایران را قبل از اتخاذ تصمیم، اخذ می کند. چنانچه اتحادیه ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت نامه بیمه مرکزی، کتباً نظر خود را اعلام نکند بیمه مرکزی رأساً اقدام می کند.

تبصره ۲ - در صورت سلب صلاحیت اکثریت هیأت مدیره شرکت بیمه حسب اعلام بیمه مرکزی، بیمه مرکزی با تأیید شورای عالی بیمه می تواند برای اداره امور شرکت فرد واجد شرایطی را به عنوان سرپرست شرکت بیمه تا زمان تعیین و تأیید اعضای جدید هیأت مدیره منصوب کند. صاحبان سهام شرکت بیمه(مجمع) موظفند حداکثر ظرف مدت یک ماه اعضای هیأت مدیره جدید خود را معرفی کنند تا پس از تأیید توسط بیمه مرکزی جایگزین اعضای قبلی سلب صلاحیت شده شوند و براساس قانون تجارت شرکت را اداره کنند. سرپرست جدید منصوب تا زمان جایگزینی اعضای هیأت مدیره جدید دارای اختیارات هیأت مدیره شرکت است و مسئولیت کلیه اقدامات او برعهده بیمه مرکزی است. حقوق و مزایای سرپرست منصوب تا تعیین مدیرعامل که حداکثر سه ماه می باشد توسط بیمه مرکزی پیشنهاد و پس از تصویب مجمع شرکت به سرپرست منصوب پرداخت می شود.

تبصره ۳ - جریمه موضوع بند (ت) این ماده به حساب اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل واریز و با پیش بینی در بودجه های سنواتی به صندوق مذکور تخصیص داده می شود. عدم پرداخت جریمه از سوی شرکت بیمه در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه عمومی است.

تبصره ۴ - نحوه وصول، تخفیف و یا بخشودگی جریمه موضوع بند (ت) این ماده به موجب آیین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد بیمه مرکزی پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۵ - رسیدگی به اعتراض شرکتهای بیمه در خصوص تصمیم بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه مبنی بر اعمال مجازات های مندرج در این ماده (به جز بند «الف») برعهده کمیسیونی متشکل از یک نفر قاضی دادگستری با انتخاب رئیس قوه قضائیه (به عنوان رئیس کمیسیون)، نماینده بیمه مرکزی و یک نفر نماینده اتحادیه (سندیکای) بیمه گران می باشد. تصمیم گیری کمیسیون مذکور با اکثریت آرای اعضاء، لازم الاجراء و ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ حسب مورد قابل اعتراض در مرجع قضائی ذی صلاح است. دبیرخانه این کمیسیون در بیمه مرکزی مستقر می باشد.

آیین نامه ماده 57

قانون شخص ثالث

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۲/۸ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۵۷) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه (موضوع ماده (۵۷) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه)

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵ - .

ب- بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

پ- بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و یا هر شرکت بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی را داشته باشد.

ت- بیمه گذار: هر شخص حقیقی یا حقوقی اعم از مالک وسیله نقلیه یا متصرف آن که قرارداد بیمه شخص ثالث را با بیمه گر منعقد می کند.

ث- صندوق: صندوق تأمین خسارت های بدنی.

ج- قصور: ارتکاب سهوی و غیرعمدی هر یک از اقدامات خلاف قانون اعم از فعل یا ترک فعل مندرج در ماده (۲) این آیین نامه.

چ- تخلف: ارتکاب عمدی و آگاهانه هر یک از اقدامات خلاف قانون اعم از فعل یا ترک فعل مندرج در ماده (۲) این آیین نامه.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

- ج- قصور یا تخلف مالی: هر اقدام خلاف قانون موضوع ماده (۲) این آیین نامه که متضمن اضرار مالی مستقیم به بیمه گذار، زیان دیده، ذی نفع یا بیمه شده و صندوق و بیمه گر باشد.
- خ- تعدد قصور یا تخلف: ارتکاب همزمان یا غیرهمزمان دو یا چند اقدام خلاف قانون یا ارتکاب بیش از یک بار عمل خلاف واحد.
- د- تکرار قصور یا تخلف: ارتکاب یک نوع اقدام خلاف قانون برای بار دوم یا بیشتر پس از محکومیت به قصور یا تخلف قبلی.
- ذ- تخفیف مجازات: تقلیل جریمه نقدی موضوع بند (ت) ماده (۵۷) قانون به درجه خفیف تر از همان نوع یا نوع خفیف تر یا تبدیل مجازات در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه.
- ر- مرجع رسیدگی کننده: حسب مورد بیمه مرکزی و شورای عالی بیمه.
- ز- مدیران بیمه گر: هر یک از افراد موضوع بند (ب) ماده (۵۷) قانون.
- ژ- سلب صلاحیت حرفه ای: برکناری موقت یا دائمی مدیران بیمه گر از سمت خود بنا به تصمیم بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه.
- س- کمیسیون: کمیسیون موضوع تبصره (۵) ماده (۵۷) قانون.
- ش- مرجع رسیدگی به اعتراض بیمه گر: حسب مورد کمیسیون یا مرجع قضایی ذی صلاح.
- ص- زیان دیده ثالث: هر شخصی که به سبب حوادث ناشی از وسیله نقلیه دچار خسارت بدنی و یا مالی شده اعم از اینکه داخل وسیله نقلیه باشد یا خارج از آن به استثنای راننده مسبب حادثه.
- ض- ذی نفع: در صورت فوت زیان دیده ثالث یا بیمه شده، وراث قانونی آنان و در سایر خسارت های بدنی حسب مورد زیان دیده ثالث یا بیمه شده و در خسارت های مالی زیان دیده ثالث.
- ماده ۲- مصادیق قصور یا تخلف موضوع این آیین نامه به شرح زیر است:
- الف- عرضه بیمه بدون مجوز یا امتناع از عرضه بیمه توسط بیمه گر و عدم رعایت مقررات مربوط به آن شامل موارد زیر:
- ۱- مبادرت بیمه گر به فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث و فروش بیمه نامه بدون کسب مجوز موضوع ماده (۵) قانون.
  - ۲- عدم اخذ مجوز از بیمه مرکزی برای اعمال تخفیفات بیشتر از دو و نیم درصد (۲/۵٪) نرخ نامه حق بیمه مصوب شورای عالی بیمه موضوع تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون.
  - ۳- امتناع از عرضه بیمه موضوع مواد (۲) و (۳) قانون یا امتناع از عرضه پوشش مازاد خسارت های مالی موضوع تبصره (۱) ماده (۸) قانون توسط بیمه گر دارای مجوز.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

- ب- تخلفات مربوط به فرآیند صدور بیمه نامه و تنظیم شروط آن و اخذ حق بیمه شامل موارد زیر:
- ۱- اخذ حق بیمه های موضوع قانون بدون رعایت آیین نامه های اجرایی مربوط.
  - ۲- اخذ حق بیمه حوادث راننده مسبب حادثه مازاد بر تعرفه مصوب هیئت وزیران موضوع ماده (۳) قانون.
  - ۳- عدم رعایت ضوابط مصوب بیمه مرکزی در تعیین تعرفه حق بیمه موضوع تبصره (۱) ماده (۸) قانون.
  - ۴- اعطای تخفیف مربوط به نداشتن حوادث منجر به خسارت یا انتقال آن بدون رعایت ضوابط مقرر در آیین نامه های اجرایی آنها و عدم اعمال کلیه تخفیفات مربوط به نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده (۶) قانون.
  - ۵- عدم رعایت آیین نامه مربوط به تعیین سقف حق بیمه و تخفیف، افزایش و یا تقسیط حق بیمه موضوع ماده (۱۸) قانون و یا عدم رعایت ضوابط مربوط به اعطای تخفیف به رانندگانی که دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر را سپری نموده و گواهینامه مربوط را ارایه داده اند موضوع تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون.
  - ۶- درج هرگونه شرط تقلیل دهنده مزایای بیمه گذار یا زیان دیده و یا تعهدات بیمه گر از مزایای مندرج در قانون و یا درج هرگونه شرط تعلیق تعهدات بیمه گر در قرارداد بیمه.
- پ- تخلفات مربوط به فرآیند تشخیص و پرداخت خسارت شامل موارد زیر:
- ۱- خودداری از پرداخت تمام یا بخشی از خسارت بیمه موضوع مواد (۲) و (۳) قانون و یا عدم پرداخت کامل خسارت به دلیل جنسیت و دین موضوع تبصره (۲) ماده (۸) و ماده (۱۰) قانون یا عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه یا کاربری آن موضوع ماده (۱۲) قانون و یا نداشتن پوشش بیمه ای کافی وسیله نقلیه یا به هر دلیل دیگر مربوط به ماده (۱۳) قانون و تبصره آن.
  - ۲- عدم پرداخت خسارت در مهلت های قانونی مقرر در مواد (۳۱) و (۳۲) قانون.
  - ۳- عدم تودیع خسارت بدنی نزد صندوق و یا عدم تحویل قبض و اریز به مرجع قضایی طبق ماده (۳۲) قانون.
  - ۴- اخذ هرگونه رضایت نامه از زیان دیده دایر بر رضایت به پرداخت خسارت کمتر از مزایای مندرج در قانون و یا موکول نمودن پرداخت خسارت به هرگونه قید و شرط و اخذ تضمین در موارد مندرج در مواد (۱۴) و (۱۵) قانون.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

- ۵- خودداری از پذیرش اشخاص ثالث زیان دیده که با ارایه مدارک لازم برای دریافت خسارت به طور مستقیم به بیمه گر مراجعه کرده اند. همچنین خودداری از پذیرش مسبب حادثه که با ارایه مدارک لازم جهت تشکیل پرونده خسارت، به بیمه گر مراجعه کرده است موضوع ماده (۳۰) قانون.
- ۶- تأخیر در پرداخت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از دیه تقریبی به اشخاص ثالث زیان دیده در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت به رغم مطالبه زیان دیده و دریافت گزارش کارشناس راهنمایی رانندگی یا پلیس راه یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی - مصوب ۱۳۸۴- (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) و پزشکی قانونی موضوع ماده (۳۴) قانون.
- ۷- عدم رعایت الزامات مقرر در ماده (۳۹) قانون و تبصره آن.
- ۸- عدم پرداخت یا موکول کردن پرداخت خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع قانون به دریافت گزارش مقامات انتظامی در مواردی که وسایل نقلیه مسبب و زیان دیده در زمان حادثه دارای بیمه نامه معتبر بوده و بین طرفین اختلافی وجود نداشته باشد موضوع ماده (۴۰) قانون.
- ت- سایر تخلفات
- ۱- دریافت مازاد پرداختی به زیان دیده خسارت بدنی ناشی از افزایش مبلغ دیه از صندوق، در مواردی که افزایش مبلغ دیه ناشی از تأخیر بیمه گر در پرداخت دیه باشد موضوع قسمت اخیر ماده (۱۳) قانون.
- ۲- عدم اجرای رأی هیئت موضوع ماده (۲۹) قانون از سوی شرکت بیمه.
- ۳- عدم پرداخت حقوق قانونی صندوق و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از سوی بیمه گر.
- ۴- فراهم نکردن امکان شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث برای پلیس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه موضوع ماده (۴۳) قانون.
- ۵- فراهم نکردن امکان دسترسی بیمه مرکزی به کلیه اطلاعات مورد نیاز در رابطه با بیمه نامه های صادره و خسارت های مربوط به صورت برخط در مهلت مقرر قانونی.
- ۶- عدم رعایت دستورالعمل بیمه مرکزی در خصوص ثبت ذخایر تأیید شده از سوی بیمه مرکزی در دفاتر و صورت های مالی خود موضوع قسمت اخیر ماده (۵۸) قانون.
- ۷- عدم پرداخت جریمه تأخیر روزانه موضوع ماده (۳۳) قانون.
- ۸- خودداری یا تأخیر در اجرای تصمیم قطعی بیمه مرکزی و یا عدم اجرای رأی قطعی مرجع رسیدگی به اعتراض بیمه گر موضوع ماده (۵۷) قانون.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

۹- عدم معرفی اعضای هیئت مدیره جایگزین در مهلت‌های مقرر.
۱۰- عدم اجرای سایر تکالیف مندرج در قانون که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است به تشخیص مرجع رسیدگی کننده.

ماده ۳- مجازات اقدامات خلاف قانون موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه به ترتیب درجات زیر است:

الف- توبیخ کتبی مدیران متخلف بیمه‌گر.

ب- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران بیمه‌گر به طور موقت به شرح زیر:

۱- سلب صلاحیت از یک ماه تا شش ماه.

۲- سلب صلاحیت بیش از شش ماه تا یک سال.

۳- سلب صلاحیت بیش از یک سال تا سه سال.

۴- سلب صلاحیت بیش از سه سال تا پنج سال.

پ- سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیران بیمه‌گر به طور دائم.

ت- محکوم نمودن بیمه‌گر به پرداخت جریمه نقدی به شرح زیر:

۱- محکومیت بیمه‌گر از دو و نیم درصد (۲/۵٪) تعهدات بدنی تا مبلغ پنج برابر حداقل تعهدات

بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۲- محکومیت بیمه‌گر به بیش از پنج برابر تا مبلغ ده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع

ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۳- محکومیت بیمه‌گر به بیش از ده برابر تا مبلغ پانزده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع

ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۴- محکومیت بیمه‌گر به بیش از پانزده برابر تا مبلغ بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع

ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

ث- تعلیق فعالیت در یک یا چند رشته به شرح زیر:

۱- تعلیق فعالیت از پانزده روز تا سه ماه.

۲- تعلیق فعالیت بیش از سه ماه تا شش ماه.

۳- تعلیق فعالیت بیش از شش ماه تا یک سال.

ج- لغو دائمی پروانه فعالیت به شرح زیر:

۱- لغو دائمی پروانه فعالیت در یک رشته بیمه.

۲- لغو دائمی پروانه فعالیت در چند رشته بیمه.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۴- مجازات مدیران بیمه گر یا بیمه گرانی که مرتکب قصور یا تخلف مالی می‌شوند حسب میزان مالی قصور یا تخلف به شرح زیر است:

الف- در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف تا ده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات‌های مندرج در بند (الف) یا اجزاء (۱) و (۲) بند (ب) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

ب- در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف از ده برابر تا بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات‌های موضوع اجزاء (۳) و (۴) بند (ب) یا اجزاء (۳) و (۴) بند (ت) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

پ- در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف بیش از بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات‌های موضوع بند (پ) یا اجزاء (۳) و (۴) بند (ت) یا بند (ث) یا بند (ج) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

تبصره- برآورد میزان اثر مالی تخلف براساس گزارش بیمه مرکزی انجام خواهد شد که بر مبنای گزارش یا شکایات واصله یا تخلفات از شرکت‌ها به دست می‌آید.

ماده ۵- مدیران بیمه گر یا بیمه گرانی که مرتکب قصور یا تخلف غیرمالی می‌شوند، حسب نوع اقدام و نحوه ارتکاب آن (قصور یا تخلف) بنا به تشخیص مرجع رسیدگی کننده به یکی از مجازات‌های موضوع ماده (۳) این آیین نامه محکوم می‌شوند.

ماده ۶- در صورتی که فعل یا ترک فعل واحد مصداق دو یا چند عنوان تخلف مندرج در این آیین نامه قرار گیرد، مجازات عنوانی در نظر گرفته می‌شود که شدیدتر است.

ماده ۷- در صورتی که قصور یا تخلف ارتكابی متعدد باشد (اعم از قصور یا تخلف مشابه یا غیرمشابه) مرجع رسیدگی کننده متناسب با تعداد، اهمیت قصور یا تخلفات و آثار اجتماعی و اقتصادی آنها، نسبت به اعمال مجازات شدیدتر اقدام می‌کند.

ماده ۸- هرگاه ظرف پنج سال پس از محکومیت، قصور یا تخلفی از همان نوع قبلی ارتکاب یابد، مجازات درجه بالاتر نسبت به محکومیت قبلی اعمال می‌گردد.

ماده ۹- در موارد اعمال مجازات‌های موضوع بندهای (ت)، (ث) و (ج) ماده (۳) این آیین نامه، مرجع تصمیم‌گیرنده می‌تواند علاوه بر مجازات‌های قبلی، مجازات‌های موضوع بندهای (الف) یا (ب) و (پ) ماده مذکور را نیز به صورت جمع مجازات‌ها اعمال نماید.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۰- اعمال مجازات‌های موضوع بندهای (ب)، (پ)، (ت) و (ج) ماده (۳) این آیین‌نامه با تأیید شورای عالی بیمه خواهد بود.

ماده ۱۱- در مورد مجازات‌های موضوع بندهای (ت)، (ث) و (ج) ماده (۳) این آیین‌نامه، بیمه مرکزی قبل از اتخاذ تصمیم، نظر مشورتی و تخصصی اتحادیه بیمه‌گران را اخذ می‌کند. چنانچه اتحادیه مذکور ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت نامه بیمه مرکزی نظر کتبی خود را اعلام نکند، بیمه مرکزی رأساً اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۲- مرجع رسیدگی‌کننده می‌تواند در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف به شرح زیر، مجازاتی را که به حال مرتکب مناسب‌تر است اعمال نماید:
الف- انصراف کتبی ذی‌نفع از شکایت.

ب- میزان تخلف مالی صورت گرفته کمتر از یک درصد (۱٪) پرتفوی (سپد) شرکت بیمه در رشته ثالث و حوادث راننده باشد.

پ- همکاری مؤثر مرتکب با مرجع تصمیم‌گیرنده.

ت- حسن سابقه.

ث- کوشش برای تقلیل و جبران آثار قصور یا تخلف و زیان ناشی از آن.

تبصره- بیمه مرکزی باید جهات تخفیف را در تصمیم خود قید کند و اعمال تخفیف حداکثر تا دو مرتبه از همان نوع یا نوع دیگر مجاز است.

ماده ۱۳- اعمال مجازات‌های موضوع قانون و این آیین‌نامه نافی ضرورت جبران خسارت ذی‌نفعان نیست.

ماده ۱۴- بیمه مرکزی در صورت شکایت زیان‌دیده ثالث، بیمه‌گذار، ذی‌نفع و بیمه‌شده و یا وصول گزارش قصور یا تخلف مدیران بیمه‌گر یا بیمه‌گر از سوی مراجع قانونی شروع به رسیدگی می‌کند.

ماده ۱۵- بیمه مرکزی می‌تواند به منظور تسریع در تهیه، جمع‌آوری و تکمیل مدارک و اطلاعات مورد نیاز از کارشناس یا هیئت کارشناسی استفاده نماید. کلیه مدیران و کارمندان بیمه‌گر، نمایندگی‌ها و کارگزاری‌های بیمه و کارکنان آنها موظفند با کارشناس یا هیئت کارشناسی همکاری لازم را به عمل آورده و اسناد و اطلاعات درخواستی را در مهلت تعیین‌شده از سوی مرجع رسیدگی‌کننده در اختیار آنها قرار دهند.

ماده ۱۶- بیمه مرکزی پس از انجام بررسی‌های لازم، موارد قصور یا تخلف را به بیمه‌گر به صورت کتبی از طریق سامانه الکترونیکی مربوط ابلاغ و (۱۰) روز مهلت برای پاسخ به موارد اعلامی تعیین خواهد نمود. این مهلت با تقاضای کتبی بیمه‌گر و موافقت بیمه مرکزی تا (۱۰) روز دیگر قابل

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

تمدید است. عدم وصول پاسخ کتبی در مواعد مقرر، مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

تبصره- در صورتی که بیمه‌گر بنا به معاذیر موجه به تشخیص بیمه مرکزی، امکان دفاع در موعد مقرر را از دست داده باشد، بیمه مرکزی تا یک ماه از پایان موعد یادشده مجاز به پذیرش لایحه دفاعی بیمه‌گر خارج از موعد تعیین شده خواهد بود.

ماده ۱۷- در صورت تقاضای بیمه‌گر و شاکای مبنی بر حضور در جلسه رسیدگی، مرجع رسیدگی‌کننده در صورت تشخیص، حداقل سه روز قبل از جلسه از بیمه‌گر و شاکای برای حضور در جلسه رسیدگی دعوت می‌کند. عدم حضور هر یک از آنها مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۱۸- تصمیم مرجع رسیدگی‌کننده باید مستند به قانون و مقررات مربوط بوده و به بیمه‌گر ابلاغ و به نحو مقتضی به اطلاع شاکای یا شاکیان می‌رسد.

ماده ۱۹- بیمه‌گر می‌تواند ظرف مهلت (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ تصمیم مرجع رسیدگی‌کننده از طریق سامانه الکترونیکی مربوط نسبت به تصمیم متخذ دایر بر اعمال مجازات‌های موضوع ماده (۵۷) قانون (به جز بند الف)) در کمیسیون اعتراض کند. در صورت عدم اعتراض بیمه‌گر در مهلت یادشده رأی مذکور قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره- در صورتی که بنا به معاذیر موجه به تشخیص مرجع رسیدگی، بیمه‌گر نتواند در موعد مقرر نسبت به رأی صادره اعتراض کند، مرجع رسیدگی‌کننده می‌تواند اعتراض بیمه‌گر در خارج از موعد را بپذیرد.

ماده ۲۰- کمیسیون می‌تواند از بیمه‌گر و بیمه مرکزی برای حضور در جلسه رسیدگی دعوت نماید.

ماده ۲۱- کمیسیون موظف است ظرف سه ماه نسبت به رسیدگی به ادله ابرازی و اسناد و مدارک موجود در پرونده و استماع اظهارات طرفین و اعلام ختم رسیدگی اقدام و رأی مقتضی را ظرف (۱۵) روز صادر کند. رأی کمیسیون باید مستند به قانون و اصولی باشد که براساس آن صادر شده است.

تبصره- کمیسیون می‌تواند مهلت یادشده جهت رسیدگی را برای سه ماه دیگر تمدید کند. در هر حال کمیسیون مکلف به صدور رأی است.

ماده ۲۲- رأی کمیسیون با اکثریت آرای اعضا، معتبر و لازم‌الاجرا است و ظرف (۲۰) روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در مرجع قضایی ذیصلاح خواهد بود.

شماره ۱۴۳۶۵ / ت ۵۴۵۰۲ هـ

تاریخ ۱۳۹۸ / ۲ / ۱۲

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۲۳- کلیه ابلاغ‌ها و اخطارها به بیمه‌گر از طریق سامانه الکترونیکی انجام می‌شود. عدم وصول پاسخ در مواعد مقرر مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۲۴- تصمیمات قطعی بیمه مرکزی و همچنین آرای لازم‌الاجرای کمیسیون به استثنای بندهای (الف) و (ت) ماده (۵۷) قانون باید از سوی محکوم علیه ظرف هفت روز کاری اجرا شود. تأخیر در اجرا یا خودداری و ممانعت از اجرا، تخلف محسوب می‌شود و مرتکب به ترتیب به مجازات اشد از نوع مجازات مورد تصمیم یا رأی یا انواع دیگر محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵- در صورت اعمال مجازات موضوع بندهای (ب) و (پ) ماده (۵۷) قانون، افراد موضوع بندهای یادشده حسب مورد از زمان قطعیت رأی یا ابلاغ رأی قطعی از تصدی سمت‌های مذکور در بند یادشده در همان شرکت یا شرکت‌های بیمه حسب مورد به طور موقت یا دائم ممنوع خواهند بود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

ماده ۵۸ - بیمه مرکزی مکلف است مطابق مقررات مربوط بر اجرای تعهدات شرکتهای بیمه و نحوه محاسبه ذخایر آنها در رشته بیمه شخص ثالث نظارت نموده و از کفایت ذخایر مذکور جهت ایفای تعهدات آتی شرکتهای بیمه اطمینان حاصل کند. شرکتهای بیمه مکلفند ذخایر تأییدشده از سوی بیمه مرکزی را در دفاتر و صورتهای مالی خود، مطابق دستورالعمل بیمه مرکزی ثبت کنند.

بخش ششم - مقررات کیفری

ماده ۵۹ - عدم پرداخت حقوق قانونی صندوق از سوی بیمه گر یا نمایندگی آنان، مصرف درآمدهای صندوق در غیر از موارد مصرح قانونی و همچنین عدم اجرای تکالیف مقرر در مواد (۴۵ (و) ۴۶ (و) ۴۸ (این قانون علاوه بر تخلف اداری یا انتظامی در حکم دخل و تصرف در وجوه عمومی است.

ماده ۶۰ - فروش هر نوع بیمه نامه یا مبادرت به عملیات بیمه گری یا نمایندگی بیمه بدون مجوز قانونی، در حکم کلاهبرداری است و مرتکب علاوه بر مجازات کلاهبرداری، ضامن جبران خسارت وارده حسب مورد به زیان دیده یا صندوق به نرخ روز جبران می باشد.

ماده ۶۱ - هرکس با انجام اعمال متقلبانه مانند صحنه سازی صوری تصادف، تعویض خودرو یا ایجاد خسارت عمدی، وجوهی را بابت خسارت دریافت کند، به حبس تعزیری درجه شش و جزای نقدی معادل دو برابر وجوه دریافتی محکوم می شود. شروع به جرم مندرج در این ماده علاوه بر مجازات مقرر برای شروع به جرم در قانون مجازات اسلامی، مستوجب جزای نقدی درجه پنج می باشد.

ماده ۶۲ - هرگاه شخصی برخلاف واقع خود را به عنوان راننده وسیله نقلیه مسبب حادثه معرفی کند به مجازات حبس درجه هفت محکوم می شود؛ راننده نیز چنانچه در این امر تبانی کرده باشد به مجازات مذکور محکوم می شود.

ماده ۶۳ - در صورتی که مسؤولیت مسبب حادثه مشمول تعهدات بیمه گر باشد، جز در موارد مصرح در ماده (۱۵ (این قانون، مقررات مربوط به نحوه اجرای محکومیت های مالی در خصوص وی قابل اجراء نیست.

بخش هفتم - مقررات نهائی

ماده ۶۴ - کلیه آیین نامه های اجرائی این قانون جز در مواردی که به نحو دیگری مقرر شده است، ظرف مدت یک سال از تاریخ ابلاغ آن توسط بیمه مرکزی و شورای عالی بیمه تهیه می شود و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد. مادامی که آیین نامه های مذکور، تهیه و تصویب نشده است، آیین نامه های اجرائی موجود، در حدودی که مغایر این قانون نباشد معتبر است.

ماده ۶۵ - بیمه نامه های صادره پیش از لازم الاجراء شدن این قانون مشمول قانون زمان صدور خود هستند لکن در هر حال احکام بندهای (الف) و (ب) ماده (۴ (، مواد (۱۱ (، ۱۹ (، ۲۲ (، ۲۵ (، ۳۰ (و ماده (۳۲ (و تبصره های آن، مواد (۳۶ (، ۳۷ (، ۳۸ (، ۴۹ (، ۵۰ (و) ۶۰ (در مورد بیمه نامه هایی که هنوز خسارات تحت پوشش آنها پرداخت نشده نیز لازم الرعایه است.

ماده ۶۶ - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، «قانون اصلاح قانون بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷» نسخ می شود. هرگونه نسخ یا اصلاح مواد این قانون باید صریحاً در قوانین بعدی قید شود.

قانون فوق مشتمل بر ۶۶ ماده و ۵۵ تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در ۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.